



Teknik- og Miljøforvaltningen, Københavns Kommune

Udtalelse fra VVM-myndighederne om afgrænsning af indhold i miljøkonsekvensrapport for projekterne ved Kagsmosen og i Kagsåen

8. april 2022

Sagsnummer
2021-0348078

Dokumentnummer
2021-0348078-14

Indledning

I henhold til miljøvurderingslovens § 23 skal VVM-myndighederne (her Rødovre-, Herlev-, Gladsaxe- og København Kommune) forud for bygherres udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten afgive en udtalelse om, hvor omfattende og detaljeret de oplysninger skal være, som bygherre skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten.

Forud for myndighedernes udtalelse skal offentligheden og berørte myndigheder høres.

Høring af offentligheden og berørte myndigheder

VVM-myndighederne har i perioden fra 2. marts 2022 til 16. marts 2022 hørt offentligheden om afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten. Bygherre (HOFOR, Novafos og Området for Klimatilpasning og Byfornyelse) afholdte i høringsperioden et offentligt informationsmøde d. 7. marts 2022.

VVM-myndighederne har udarbejdet en hvidbog som bilag 1 (en hvidbog er myndighedernes besvarelse af høringssvar). Høringssvar fra offentligheden og informationsfolder er vedlagt som bilag 2 og 3.

Parallelt med høring af offentligheden har VVM-myndighederne hørt berørte myndigheder. Der er ikke indkommet bemærkninger fra berørte myndigheder.

Drøftelser med bygherre og bygherres tekniske rådgiver

VVM-myndighederne har på baggrund af oplæg og løbende dialog med bygherres tekniske rådgiver drøftet en detaljeret afgrænsning af

Bygge-, Parkerings- og
Miljømyndighed
Vand og VVM
Njalsgade 13
Postboks 380
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

miljøkonsekvensrapporten. Tekniske rådgiver og myndighedernes notat til afgrænsning af miljøkonsekvensrapport er vedlagt som bilag 4.

Afgrænsning af Miljøkonsekvensrapport

VVM-myndighederne skal hermed oplyse bygherre om, at miljøkonsekvensrapporten skal omfatte indhold iht. miljøvurderingslovens § 20 samt indeholde og undersøge de miljøforhold med de metoder og den detaljeringsgrad der fremgår af afgrænsningsnotat af 23. februar 2022 vedlagt som bilag 4.

Derudover skal miljøkonsekvensrapporten indeholde følgende:

1. Miljøkonsekvensrapporten skal redegøre for det valgte projekt, et referencescenarie samt redegørelse for undersøgte alternativer herunder alternativ A og B i forbindelse med Kagsmosen Skybrudsprojekt, som oplyst i høringssvar fra andelsboligforeningen. Miljøkonsekvensrapporten skal grundigt redegøre for de undersøgte alternativer og disse kan med fordel indgå i den samlede VVM.
2. Miljøkonsekvensrapporten skal redegøre for adgangsveje til området for den tunge trafik i anlægsfasen. Herunder afklare om trafikken kan undgå at ske gennem Brunevang og broerne der ikke er dimensioneret til tung kørsel.
3. Miljøkonsekvensrapporten skal redegøre hvilke træer, der forudsættes fældet som forudsætning for gennemførelse af projekterne samt at der indgår en kvalitativ vurdering af om det giver anledning til øget støjniveau ved fældning af træer i Kagsmosen.
4. Miljøkonsekvensrapporten skal redegøre for om projektet giver anledning til eventuelle lugtgener til omgivelserne i driftsfasen.
5. Miljøkonsekvensrapporten skal vedr. emnet overfladevand og vandkvalitet også redegøre for projektets påvirkning for indvindingsoplandene til HOFOR's Kilde XIII og Kilde X.
6. Miljøkonsekvensrapporten skal vedr. emnet grundvand redegøre for projekternes betydning for vandkvalitet både i anlægs- og drifts-fasen herunder også i relation til de relevante indvindingsoplande og påvirkningen af HOFOR's eksisterende anlæg. Miljøkonsekvensrapporten skal desuden redegøre for projektets påvirkning på terrænnært grundvand i forhold til de tilstødende arealer/ejendomme til projektet.

Generelt

Miljøvurderingsmetode

Hvert afsnit for de forskellige miljøparametre afsluttes med en vurdering af grad af påvirkning for hhv. anlæg og drift. F.eks.:

- **Ubetydelig, neutral eller ingen påvirkning:** Der forventes ikke at være nogen påvirkning af miljøet. Ingen påvirkninger, eller påvirkningerne anses som så små, at der ikke skal tages højde for disse ved gennemførelse af projektet.
- **Mindre påvirkning:** Der forventes en påvirkning af kortere varighed i et begrænset område. Usandsynligt, at afværgeforanstaltninger er nødvendige.
- **Moderat påvirkning:** Der forventes en påvirkning af længere varighed i et større omfang/berøre et større område. Afværgeforanstaltninger eller mindre projektilpasninger bør overvejes.
- **Væsentlig påvirkning:** Der forventes en stor påvirkning i hele projektets levetid, og den vil have et stort omfang/berøre et stort område. Påvirkning anses for så alvorlig, at man bør ændre projektet eller gennemføre afværgeforanstaltninger for at mindske påvirkningen.

Miljøkonsekvensrapporten skal desuden indeholde et afsluttende afsnit der samler op på alle miljøparametrenes grader af miljøpåvirkning samt i projektet indbyggede afværgetiltag. Dette skal bruges ved udarbejdelse af VVM-tilladelse og eventuelle vilkår i denne.

Nye oplysninger undervejs i processen

Derudover skal Herlev Kommune, Gladsaxe Kommune, Rødovre Kommune og Københavns Kommune oplyse om, at der kan blive stillet yderligere krav fra VVM-myndighederne til miljøkonsekvensrapporten, såfremt der undervejs i processen indkommer nye oplysninger og informationer om miljøparametrenes påvirkninger, som kan have betydning for omgivelser og miljø.

Venlig hilsen
Thomas Frederik K Iversen
Sagsbehandler



Notat

Hvidbog af 1. offentlighedsfase vedr. afgrænsning af Miljøkonsekvensrapport for projekterne ved Kagsmosen og i Kagsåen

8. april 2022

Sagsnummer
2021-0348078 KK

Dokumentnummer

Bygge-, Parkerings- og
Miljømyndighed
Vand og VVM
Njalsgade 13
Postboks 380
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1. Indledning.....	3
Kapitel 2. Oversigt over høringssvar.....	4
Kapitel 3. Resumé og besvarelse af høringssvar.....	5
Arealanvendelse, projekt og alternativer.....	5
Trafik.....	6
Støj	7
Luftemissioner, klima og lugt	8
Friluftsliv og rekreative interesser	8
Overfladevand og vandkvalitet	9
Grundvand og drikkevand.....	10
Kapitel 4. Sammenfattende vurdering	11

Kapitel 1. Indledning

VVM-myndighederne i kommunerne Rødovre, Gladsaxe, Herlev og København har den 2. marts 2022 fremlagt projektbeskrivelse, høringsfolder og afgrænsningsnotat for miljøkonsekvensvurdering af Kagsmosen og Kagsåen i offentlig høring på Kommunernes høringsportaler.

Bygherre (HOFOR, Novafos og Område for Klimatilpasning og Byfornyelse, Københavns Kommune) har i høringsperioden afholdt informationsmøde for offentligheden om projektet og afgrænsning af den kommende miljøkonsekvensrapport. På mødet var der deltagelse fra kommunerne og bygherres rådgiver.

I perioden 2. marts 2022 til 16. marts 2022 har offentligheden haft mulighed for at komme med bemærkninger til afgrænsningen af Miljøkonsekvensrapporten.

Denne hvidbog forholder sig til de miljømæssige bemærkninger der er indkommet skriftligt i høringsperioden. Hvidbogen indeholder en oversigt over de modtagne høringssvar samt VVM-myndighedernes vurdering af de indkomne bemærkninger ud fra en tematisk gennemgang af miljøforhold.

Formålet med hvidbogen er at få en afklaring af hvilke krav til indhold og afgrænsning, der skal stilles til bygherres kommende miljøkonsekvensvurdering af projektet.

Forvaltningen har bedt bygherre komme med bemærkninger til de indkomne høringssvar i de tilfælde, hvor disse har projektteknisk karakter. Disse fremgår nedenfor. Hvidbogen er udarbejdet i et samarbejde imellem VVM-myndighederne i de fire samarbejdskommuner.

Kapitel 2. Oversigt over høringsvar

Der er i høringsperioden indkommet 5 høringsvar. De modtagne høringsvar er oplistet i nedenstående oversigt i forhold til de miljøtemaer/emner, som høringsvarene omhandler, se tabel.

	Arealanvendelse, projekt og alternativer	Trafikale forhold	Støj	Vibrationer	Luftemissioner, klima (og lugt)	Friluftsliv og rekreative interesser	Befolkning og menneskers sundhed	Overfladevand og vandkvalitet	Kulturarv	Flora og fauna og Natura 2000	Jordforurening	Grundvand og drikkevand	Materielle goder	Landskab og visuelle forhold	Andet
Høringsvar															
1. A/F Pilegårdens Haveby															
2. HOFOR Vand															
3. Declan W.															
4. Karsten J.															
5. Postfunktionærenes A/B Brunevang															

Tabel 1: De afledte effekter er dem, som i afgrænsningsnotatet er blevet identificeret. De skraverede felter viser, hvilke emner de forskellige høringsvar relateres til.

Kapitel 3. Resumé og besvarelse af høringsvar

Arealanvendelse, projekt og alternativer

Høringsvar

Der er et høringsvar, der har bemærkninger til arealanvendelse, skybrudsprojektet for Kagsmosen/Kagsåen og alternativer. Høringsvar 5.

Høringsvaret bemærker, at der ifølge afgrænsningsnotatet ikke forventes at blive miljøvurderet alternativer til projektet. Dette undrer andelsboligforeningen, idet, de tidligere har modtaget et notat om skybrudssikring i Kagsmosen, udarbejdet af Københavns Kommune og Rødovre Kommune, hvori to alternativer (alternativ A og B) beskrives. Begge alternativer er udformet, så der ikke gøres indgreb på PAB, Brunevangs matrikel, og hvorved der gøres et mindre indgreb i de rekreative muligheder for boligforeningens beboere.

Bygherres kommentarer

Bygherre har i projekteringen undersøgt forskellige alternative afgrænsninger af skybrudsprojektet i Kagsmosen. Alternativerne har en indvirkning på miljøet, hvad angår områdets beskyttede naturtyper, dyrearter tilknyttet naturtyperne, træer og overfladevand. Alternativerne har ligeledes en samfundsmæssig konsekvens, da oversvømmelsesvolumenet fastsat i Kapacitetsplan 2018 (Kapacitetsprojektet for Harrestrup Å) reduceres. Alternativerne udgør desuden omfattende anlægstekniske indgreb. PAB Brunevang er blevet præsenteret for alternativerne. Alternativerne foreslås beskrevet i miljøkonsekvensrapporten under undersøgte alternativer.

Forvaltningens vurdering

Det er bygherre, der afgør om deres projekt kan realiseres og opfylder de funktionelle krav til en funktionel skybrudsløsning og dermed kan blive det projekt der ansøges om.

Det er formålet med miljøkonsekvensrapporten at undersøge projektets afledte miljøpåvirkninger med henblik på at tilvejebringe grundlaget for en politisk stillingtagen af de folkevalgte politikere i Kommunerne. Viser miljøkonsekvensrapporten, at der er tale om væsentlige miljøpåvirkninger, som der ikke kan findes afværgeforanstaltninger for, så er det op til den politiske flertalsbeslutning i Kommunerne om, hvorvidt projektet skal meddeles en tilladelse til etablering og drift eller afslås.

På baggrund af ovenstående har Området for Klimatilpasning og Byfornyelse (bygherre) ansøgt Kommunerne om igangsættelse af miljøkonsekvensvurdering af Kagsmosen iht. det projekt der kan findes på kommunernes høringsportaler.

Forvaltningen kan oplyse, at det er et krav til bygherre, at der i miljøkonsekvensrapporten redegøres for de fravalgte alternativer bygherre tidligere har undersøgt og fravalgt. Herunder skal årsager og begrundelser til fravalg redegøres for.

I Miljøstyrelsens udkast til vejledning til VVM¹, 2018 står følgende om rimelige alternativer, " *Beskrivelsen og vurderingen af alternativer metodisk set vil blive foretaget på baggrund af projektbeskrivelsen, baseline scenariet, og væsentligheden af de miljømæssige faktoreres indvirkning på miljøet. Rimelige alternativer er en beskrivelse af de alternativer, der vedrører fx projektets udformning, teknologi, placering, dimensioner og størrelsesorden og som bygherren har undersøgt, og som er relevante for det fremlagte projekt og dets særlige karakteristika. Derudover skal der angives hovedårsagerne til det trufne valg, herunder en sammenligning af miljøpåvirkningerne. For bygherrens vedkommende vil overvejelserne om alternativer ofte indgå i den fase af projektets udformning, som ligger forud for ansøgningen. Her vil alternativer være overvejet og måske afvist på grund af rentabilitet, teknologi, placering mv. Da bygherren senere vil skulle beskrive projektet og dermed også rimelige alternativer, kan bygherren og dennes rådgivere med fordel gemme de afviste alternativer og begrundelsen for afvisningen, da de kan blive aktuelle at beskrive i miljøkonsekvensrapporten. For offentligheden og andre myndigheder vil alternativer være forslag, som fremkommer i høringsfasen og hvis der skal foretages en afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold, vil det være under denne høringsfase, at alternativerne vil blive foreslået. Sådanne rimelige alternativer skal også adresseres i miljøkonsekvensrapporten, men niveauet for beskrivelsen er ikke det samme som for det projekt, som bygherren ansøgt om".*

Høringssvar giver anledning til at præcisere i udtalelse til bygherre et krav om, at der i miljøkonsekvensrapporten skal redegøres for det valgte projekt, et referencescenarie² (baseline scenarie) samt redegørelse for undersøgte alternativer herunder alternativ A og B, som oplyst i høringssvar fra andelsboligforeningen.

Trafik

Høringssvar

Der er et høringssvar der har bemærkninger til trafik tilknyttet projektet i anlægsfasen. Høringssvar 4.

¹ MST, 3. december 2018: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/62356>

² Referencescenarie er tidligere kaldt 0-alternativ og baseline scenarie.

Vejene i Grundejerforeningen Islehøj og broen på Islevholm er ikke dimensioneret til kørsel med tunge køretøjer, og da grundejerforeningen står for vedligehold af vejene, må det indskærpes at kørsel i forbindelse med anlægsarbejdet planlægges via andre veje end ad Brunevang, Kagsvang, og Islevholm.

Bygherres kommentarer

Adgangsveje til området beskrives i miljøkonsekvensrapporten. Bygherre vil i forbindelse med entreprisen stille krav om fotoregistrering af grundejerforeningens veje før og efter anlægsarbejdet samt krav om reetablering ved skader.

Forvaltningens vurdering

Høringssvaret giver anledning til en præcisering i udtalelse til bygherre om, at miljøkonsekvensrapporten skal redegøre for adgangsveje til området for den tunge trafik i anlægsfasen.

Støj

Høringssvar

Der er et høringssvar der har bemærkninger til støj tilknyttet projektet i anlægsfasen. Høringssvar 4.

Høringssvaret mener, at træer er med til at dæmpe støjen fra motorring 3 og spørger ind til om, der er taget højde for dette, når der planlægges at fælde træer i Kagsmosen.

Der ønskes svar på om de 3 store avnbøgetræer, som står bag Brunevang 6 og 8 kan bevares. Det bemærkes, at diget måske kan føres tæt på stien og på den måde bevare træerne.

Bygherres kommentarer

Støj og omfanget af træfældninger indgår i miljøkonsekvensrapporten. I den videre projektering af Kagsmosen skybrudsprojekt vil det blive undersøgt, hvilke træer der fældes i Kagsmosen.

Forvaltningens vurdering

Høringssvaret giver anledning til, at der i udtalelsen til bygherre stilles krav om at miljøkonsekvensrapporten forholder sig til hvilke træer, der forudsættes fældet som forudsætning for gennemførelse af projektet samt, at der indgår en vurdering af øget støj ved at fælde træer i Kagsmosen.

Luftemissioner, klima og lugt

Høringssvar

Der er et høringssvar, der har bemærkninger til luftemissioner, klima og lugt fra projektet i anlæg- og driftsfasen. Høringssvar 4.

Høringssvaret bemærker, at miljøkonsekvensrapportens bør undersøge om projektet vil medføre lugtgener for de omkringboende.

Bygherres kommentarer

Lugtgener undersøges i miljøkonsekvensrapporten.

Forvaltningens vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at der i udtalelse til bygherre skal stilles krav til miljøkonsekvensrapporten skal undersøge om projektet giver anledning til eventuelle lugtgener til omgivelserne i driftsfasen.

Friluftsliv og rekreative interesser

Høringssvar

Der er et høringssvar med bemærkninger til friluftsliv og rekreative interesser i tilknytning til projektet. Høringssvar 5.

Høringssvaret bemærker, at de rekreative forhold under anlægs- og driftsfasen vil indgå i miljøkonsekvensrapporten, jf. afgrænsningsnotatets afsnit 4.3.1, hvilket omfatter, at der redegøres for den eksisterende rekreative anvendelse af området, og at der laves en kvalitativ vurdering af påvirkningen. Høringssvaret gør opmærksom på, at en del af det foreslåede projekt berører private udearealer, der benyttes til rekreativt ophold af boligafdelingens beboere. Dette vil indskrænke beboernes muligheder negativt.

Høringssvaret nævner, at der for det pågældende udeareal er truffet beslutning om at benytte arealet til boligsociale formål. Det oplyses derudover, at ejendommens andre grønne rekreative arealer dagligt benyttes af daginstitutioner, børnehaver, skoler og SFO fra Rødovre og Københavns Kommune til ophold.

Bygherres kommentarer

De rekreative interesser undersøges i miljøkonsekvensrapporten. Bygherre er desuden i dialog med bestyrelsen for PAB Brunevang.

Forvaltningens vurdering

Af afgrænsningsnotatet fremgår det, at miljøkonsekvensrapporten skal redegøre for eksisterende rekreative interesser, og der foretages en kvalitativ vurdering af påvirkningen af de rekreative arealer. Høringssvarets

oplysninger om arealernes brug ift. rekreative interesser vil indgå i miljøkonsekvensrapporten, men bemærkninger giver derudover ikke anledning til ændringer.

Overfladevand og vandkvalitet

Høringssvar

Der er tre høringssvar med bemærkninger til overfladevand og vandkvalitet. Høringssvar 2, 3 og 4.

HOFOR Vand bemærker, at miljøkonsekvensrapporten bør belyse vandkvalitet (grundvand og overfladevand), både i anlægs- og driftsfasen, i lyset af at projektområderne ligger indenfor indvindingsoplandene til HOFOR's Kilde XIII og Kilde X. Desuden vandmængder (grundvand og overfladevand), både i anlægs- og driftsfasen, herunder også graden af nedsivning, af samme årsag som ovenfor.

Høringssvar 4 bemærker, at i tilfælde af skybrud vil Kagsmosen blive oversvømmet med vand fra Kagsåen. Påvirkningen af vandforekomsterne bør indgå i miljøkonsekvensrapporten.

Høringssvar 3 udtrykker bekymring for afledning af regnvand fra deres grund og ned mod Kagsmosen, når der i Kagsmosen skybrudsprojekt etableres et dige, som en del af skybrudsløsningen. Høringssvar 4 bemærker ligeledes, hvordan den foreslåede skybrudsløsning med dræn igennem diget fungerer i tilfælde af høj vandstand på indersiden af diget.

Bygherres kommentarer

Overfladevand og vandkvalitet indgår i miljøkonsekvensrapporten herunder i forhold til betydning for relevante indvindingsoplande og påvirkningen af opstrøms projekter samt håndtering af det skybrudsvand, der samler sig bag ved digerne. Det er desuden et krav, at skybrudssikringen i Kagsmosen skal sikre, at det vand der samler sig bag digerne skal håndteres, så der ikke skabes problemer.

Forvaltningens vurdering

Af afgrænsningsnotatet fremgår det, at miljøkonsekvensrapporten i anlæg og drift skal redegøre for vandforekomsternes aktuelle tilstand og dernæst beskrive og vurdere projektets påvirkning delvist kvalitativt og kvantitativt og her tænkes både ift. mængder og vandkvalitet (grad af forurening/næringsstoffer).

Høringssvar giver anledning til præcisering i afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold vedr. emnet overfladevand og vandkvalitet.

Miljøkonsekvensrapporten skal beskrive og vurdere projektets påvirkning delvist kvalitativt og kvantitativt herunder også i forhold til betydning for indvindingsoplandene til HOFOR's Kilde XIII og Kilde X.

Grundvand og drikkevand

Høringssvar

Der er 2 høringssvar med bemærkninger til grundvand og drikkevand. Høringssvar 1 og 2.

Høringssvar 1 bemærker, at Pilegårdens Haveby ligesom andre kolonihaver i Gladsaxe Kommune ikke har ret til at lede regnvand i kloakken. I høringssvaret oplyses det, at der opleves meget våde forhold som følge af høj grundvandsstand og meget nedbør. Der udtrykkes en bekymring for, at situationen forværres som følge af projektet.

HOFOR Vand bemærker, at der i afgrænsningsnotatets tabel 1 under emnet "Grundvand" tilføjes kvantitativt, således at påvirkningen af grundvand både vurderes kvalitativt og kvantitativt. Derudover ønsker HOFOR Vand, at miljøkonsekvensrapporten skal undersøge vandkvalitet (grundvand og overfladevand), både i anlægs- og driftsfasen, i lyset af at projektområderne ligger indenfor indvindingsoplandene til HOFOR's Kilde XIII og Kilde X. Vandmængder (grundvand og overfladevand), både i anlægs- og driftsfasen, herunder også graden af nedsivning, af samme årsag som ovenfor. Desuden ønskes strømningsmønstre for grundvand, både i anlægs- og driftsfasen belyst samt påvirkningen af HOFORs eksisterende anlæg indenfor projektområdet (indvindingsboringer, pejleboringer, eltavler, HOFORs bygninger dvs. pumpehus og gangtunnel, inspektionsbrønde, råvandsledninger og søvandsledningen).

Bygherres kommentarer

Bygherre tolker høringssvarets input til miljøkonsekvensrapporten, som forhold der kan vurderes kvalitativt. Grundvand vurderes derfor kvalitativt i miljøkonsekvensrapporten herunder i forhold til betydning for relevante indvindingsoplande og påvirkningen af HOFORs eksisterende anlæg.

Forvaltningens vurdering

Miljøkonsekvensrapporten skal undersøges projektets påvirkning på terrænnært grundvand jf. bemærkninger fra høringssvar 1.

I afgrænsningsnotatet står, at det ikke kan udelukkes at midlertidige grundvandsænkninger kan mobilisere forureninger. I oversvømmelsituationer kan det ikke udelukkes at overfladevand kan nedsive og påvirke grundvandet. Påvirkning af grundvand vurderes kvalitativt.

Høringssvar giver anledning til præcisering i afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold vedr. emnet grundvand.

Miljøkonsekvensrapporten skal også kvalitativt beskrive projektets betydning for de relevante indvindingsoplande og påvirkningen af HOFOR's eksisterende anlæg.

Kapitel 4. Sammenfattende vurdering

På baggrund af høringssvar indkommet i offentlighedsfasen medtages følgende yderligere krav til undersøgelser i miljøkonsekvensrapporten:

1. Miljøkonsekvensrapporten skal redegøre for det valgte projekt, et referencescenarie³ samt redegørelse for undersøgte alternativer herunder alternativ A og B i forbindelse med Kagsmosen Skybrudsprojekt, som oplyst i høringssvar fra andelsboligforeningen. Miljøkonsekvensrapporten skal grundigt redegøre for de undersøgte alternativer.
2. Miljøkonsekvensrapporten skal redegøre for adgangsveje til området for den tunge trafik i anlægsfasen. Herunder afklare om trafikken kan undgå at ske gennem Brunevang og broerne der ikke er dimensioneret til tung kørsel.
3. Miljøkonsekvensrapporten skal redegøre hvilke træer, der forudsættes fældet som forudsætning for gennemførelse af projekterne samt at der indgår en vurdering af om det giver anledning til øget støjniveau ved fældning af træer i Kagsmosen.
4. Miljøkonsekvensrapporten skal redegøre for om projektet giver anledning til eventuelle lugtgener til omgivelserne i driftsfasen.
5. Miljøkonsekvensrapporten skal vedr. emnet overfladevand og vandkvalitet også redegøre for projektets påvirkning for indvindingsoplandene til HOFOR's Kilde XIII og Kilde X.
6. Miljøkonsekvensrapporten skal vedr. emnet grundvand redegøre for projekternes betydning for vandkvalitet både i anlægs- og driftsfasen herunder også i relation til de relevante indvindingsoplande og påvirkningen af HOFOR's eksisterende anlæg. Miljøkonsekvensrapporten skal desuden redegøre for projektets påvirkning på terrænnært grundvand.

³ Referencescenarie er tidligere kaldt 0-alternativ og baseline scenarie.

Ud over de miljøparametre og undersøgelsesforhold der fremgår af afgrænsningsnotat af 23. feb. 2022 skal ovenstående krav indgå i den udtalelse VVM myndighederne fremsender til bygherre om afgrænsning af indhold i miljøkonsekvensrapporten for projekterne i Kagsmosen og Kagsåen.

Bilag 3

Hørings svar fra Kagsmosen og Kagsåen - afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold

1. A/F Pilegårdens Haveby
2. HOFOR Vand
3. Declan Walsh
4. Karsten Jensen
5. Postfunktionærenes Andels-Boligforening, afdeling Brunevang

Kagsmosen og Kagsåen - afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold

HØRINGSTYPE

Andet

OMRÅDE

Brønshøj-Husum

TIDSPERIODE FOR HØRINGEN

2. marts 2022 til 16. marts 2022

SAGSNUMMER

2021-0348078

INDSENDELSESRIST FOR HØRINGSSVAR

16. marts 2022

HØRING IKKE ÅBEN

Høring vedr. afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold for projekt Kagsmosen og Kagsåen

Projektet

Projekterne Nedre Kagså, Hverdagsregnsprojektet og Kagsmosen skybrudsprojekt skal medvirke til at skybrudssikre Harrestrup Å-systemet samt nedbringe antallet af overløb fra Kagsåen til Kagsmosen. HOFOR er bygherre på projektet Nedre Kagså, Novafos på Hverdagsregnsprojektet og Københavns Kommunes Område for Klimatilpasning og Byfornyelse er bygherre på Kagsmosen skybrudsprojekt. Det samlede projektområde indbefatter en strækning af Kagsåen og Kagsmosen.

Kagsmosen og Kagsåen er en del af Harrestrup Å-systemet. De stigende regnmængder i de kommuner, som vandløbene gennemløber betyder, at Kagsåen og Harrestrup Å ikke har tilstrækkelig kapacitet, og der sker ukontrollerede oversvømmelser langs vandløbene. Derfor er der i samarbejde med de 10 kommuner, som Harrestrup Å og Kagsåen gennemløber, lavet en helhedsorienteret løsning (Kapacitetsplanen for Harrestrup Å), der skal skybrudssikre åen og dens omgivelser mod oversvømmelser fra en 100-års regnhændelse om 30 år.

Der er udarbejdet løsningsforslag for de 3 projekter, som konkretiserer skybrudssikringen. Det er disse forslag, som nu skal miljøvurderes.

Har du bemærkninger til afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten?

Inden anlæg og drift af projekterne skal der gennemføres en miljøvurdering (VVM) af projektet iht. miljøvurderingsloven. Det betyder, at bygherre skal udarbejde en miljøkonsekvensrapport for projekterne. Miljøkonsekvensrapporten skal beskrive og vurdere projekternes sandsynlige, væsentlige indvirkning på miljøet i bred forstand, dvs. på befolkningen og menneskers sundhed, den biologiske mangfoldighed, jordarealer, jordbund, vand, luft og klima, materielle goder, kulturarv og landskab.

Men inden miljøvurderingen udarbejdes skal det indkredses nærmere, hvilke specifikke forhold, der skal undersøges i miljøkonsekvensrapporten. Bygherre og myndigheder har lavet et forslag, som

fremgår af den vedlagte informationsfolder og det vedlagte afgrænsningsnotat.

Da projekterne ligger i både Gladsaxe, Herlev, Rødovre og Københavns Kommune, er alle fire kommuner VVM-myndighed på miljøvurderingen.

Har du bemærkninger til, hvilke miljøforhold der yderligere bør indgå i den fælles miljøkonsekvensrapport, så afgiv dine bemærkninger skriftligt her på blivhørt frem til og med den 16.03.2022.

Online informationsmøde

Kom til informationsmøde den 7. marts 2021 kl. 19-20. Mødet afholdes online.

På informationsmødet præsenteres projektet og hvilke miljøemner, der på nuværende tidspunkt forudsættes undersøgt i miljøkonsekvensrapporten. Efter mødet kan du på høringsportalen skrive dit høringssvar inden høringsfristens udløb den 16. marts 2022.

For at deltage i det online informationsmøde skal du på dagen bruge følgende link:

https://teams.microsoft.com/l/meetup-join/19%3ameeting_NWVmMmU5M2MtYjhIN...

Log gerne på mødet 15 minutter før.

[pdfInformationsfolder kagsmosen og kagsaa.pdf](#)

[pdfAfgrænsningsnotat kagsmosen og kagsaa.pdf](#)

HØRINGSSVAR

ID	DATO	INSENDT AF	ORGANISATION	POSTNR	BY
4	16.03.2022	Karsten Jensen		2700	Brønshøj
3	16.03.2022	Declan Walsh		2700	Brønshøj
2	15.03.2022	Bibi Neuman	HOFOR Vand	2300	København S
1	07.03.2022	Erik Enevoldsen	A/F Pilegårdens Haveby	2860	Søborg

Svar til: 2021-0348078 af: Karsten Jensen

APPLICATION DATE

16. marts 2022

SVARNUMMER

4

INDSENDT AF

Karsten Jensen

BY

Brønshøj

POSTNR.

2700

ADRESSE

Brunevang 6

HØRINGSSVAR

Her er vores synspunkter til skybrudsprojektet i Kagsmosen:

1. Fældning af træer

Træer er med til at dæmpe støjen fra motorring 3. Er der taget højde for dette når der planlægges at fælde træer?

Helt specifikt vil vi gerne kunne bevare de 3 store avnbøgetræer, som står bag Brunevang 6 og 8 hvis det på nogen måde er muligt. Tænker på om man kan føre diget tæt på stien og på den måde bevare træerne.

De store træer optager også store mængder vand, som evt. nyplantede træer ikke vil kunne opveje, og samtidig holder de på jorden på skråningen.

2. Dræn langs Brunevang

Der er lagt op til at anlægge et dige ved bagsiden af grundene langs Brunevang. I materialet fremgår det at der skal være et dræn, som kan bortlede overfladevand fra grundene, så det ikke bliver tilbageholdt af diget og oversvømmer grundene.

Hvordan sikres det at bortledning af vand i drænet kan opretholdes selvom vandstanden i mosen stiger tilsvarende? Kan drævet fungere hvis der står vand på indersiden af diget? Jeg kan kun se at et effektivt dræn kan lade sig gøre med en pumpestation.

3. Vandkvalitet

Hvis Kagsmosen fyldes med vand, hvor stor en del er så forurenat vand? Kommer der lugtgener for områdets beboere?

4. Kørsel med maskiner og lastbiler under anlægsarbejde

Vejene i Grundejerforeningen Islehøj og broen på Islevholm er ikke dimensioneret til kørsel med tunge køretøjer, og da grundejerforeningen står for vedligehold af vejene må det indskærpes at kørsel i forbindelse med anlægsarbejdet planlægges via andre veje end ad Brunevang, Kagsvang, og Islevholm.

Svar til: 2021-0348078 af: Declan Walsh

APPLICATION DATE

16. marts 2022

SVARNUMMER

3

INDSENDT AF

Declan Walsh

BY

Brønshøj

POSTNR.

2700

ADRESSE

Brunevang 4

HØRINGSSVAR

Jeg er lidt bekymret for afladning af vand fra vores grund, nede mod mosen, når der nu skal etableres dige/dæmning.

Jorden i bunden af vores have er i forvejen ret sumpet.

Svar til: 2021-0348078 af: Bibi Neuman

APPLICATION DATE

15. marts 2022

SVARNUMMER

2

INDSENDT AF

Bibi Neuman

VIRKSOMHED / ORGANISATION

HOFOR Vand

BY

København S

POSTNR.

2300

ADRESSE

Ørestads Boulevard 35

HØRINGSSVAR

Høringssvar til "Kagsmosen og Kagsåen - afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold"

HOFOR Vand er via blivhoert.kk.dk blevet opmærksomme på "Høring vedr. afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold for projekt Kagsmosen og Kagsåen".

Helt tekstnært ønsker HOFOR, at der til Tabel 1 under emnet "Grundvand" tilføjes ordene "og kvantitativt", således at teksten kommer til at lyde: "Påvirkning af grundvand vurderes kvalitativt og kvantitativt".

Desuden ønsker vi, at miljøkonsekvensrapporten tager hensyn til effekterne af projekterne Kagsåparkens Regnvandsanlæg (NOVAFOS + HOFOR) og Stavnsbjerg Allé-bassin (NOVAFOS) som en del af de kumulative forhold, der omtales i afsnit 3.3. I nuværende afgrænsningsnotat står der, at "øvrige projekter (...) gennemføres (...) før eller senere ift. nærværende projekt (og at der, red.) (...) dermed ingen kumulative effekter (...) er fra disse projekter". Her vurderer vi, at der netop vil være effekter fra projektet Kagsåparkens Regnvandsanlæg, som ligger direkte opstrøms for projektområdet, selvom det først forventes at være færdiganlagt senere end de i denne høring beskrevne projekter. Det samme gælder Stavnsbjerg Allé-projektet.

Endelig ønsker HOFOR, at miljøkonsekvens-rapporten helt generelt kommer til at belyse konsekvenserne af projektet for:

- Vandkvalitet (grundvand og overfladevand), både i anlægs- og driftsfasen, i lyset af at projektområderne ligger indenfor indvindingsoplandene til HOFOR's Kilde XIII og Kilde X.
- Vandmængder (grundvand og overfladevand), både i anlægs- og driftsfasen, herunder også graden af nedsivning, af samme årsag som ovenfor.
- Strømningsmønstre for grundvand, både i anlægs- og driftsfasen – vil der ske ændringer ift. de eksisterende – hvordan og hvor længe.
- HOFORs eksisterende anlæg indenfor projektområdet (indvindingsboringer, pejleboringer, eltavler, HOFORs bygninger dvs. pumpehus og gangtunnel, inspektionsbrønde, råvandsledninger og søvandsledningen).

Med venlig hilsen

Bibi Neuman

Svar til: 2021-0348078 af: Erik Enevoldsen

APPLICATION DATE

7. marts 2022

SVARNUMMER

1

INDSENDT AF

Erik Enevoldsen

VIRKSOMHED / ORGANISATION

A/F Pilegårdens Haveby

BY

Søborg

POSTNR.

2860

ADRESSE

Pilegårdsvej 92

HØRINGSSVAR

Pilegårdens Haveby har ligesom andre kolonihaver i Gladsaxe Kommune ikke ret til at lede regnvand i kloakken, det regnvand der lander på grunden, skal blive på grunden i form af faskiner, fordampningens anlæg og ligene. Der er haver der altid har haft problemer med grundvandet når det står for højt. før i tiden, det var før vi fik Kloak, havde vi 2 pumpebrønde hvor der blev tilslutte dræn til de haver der var hårdest ramt, det må vi ikke mere. Vi kan godt frygte det absolut ikke vil blive bedre når der kommer mere vand i åen som ikke ligger så langt fra havenbyen. Her i februar har det været helt tosset, hvor vandet var ganske få cm. for at løbe ind i et hus. Hvordan bliver det når projektet er færdig... kan vi forvente det general bliver bedre...

Bh. Erik Enevoldsen

Hørings svar 5

Postfunktionærenes Andels-Boligforening, afdeling Brunevang

Rødovre Kommune
Rødovre Parkvej 150
2610 Rødovre

Indsendt via rk.dk

Skybrudssikring i Kagsmosen – bemærkninger til afgrænsning af miljøkonsekvensrapport

På vegne af min klient, Postfunktionærenes Andels-Boligforening, afdeling Brunevang ("PAB, Brunevang"), skal jeg hermed fremkomme med bemærkninger til afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten vedr. bl.a. skybrudssikring i Kagsmosen¹.

Min klient ejer ejendommen matr.nr. 2gu, Islev By, Islev, beliggende Brunevang 25, 2610 Rødovre, hvor den nordligste del af ejendommen planlægges omfattet af skybrudsprojektet i Kagsmosen. Denne del af ejendommen er i dag et grønt område, der benyttes rekreativt af boligforeningens beboere, herunder benyttes arealerne til ophold, boldspil og fremadrettet til boligsociale formål.

PAB, Brunevang har 386 almene boliger, og en kommunal anvendelse af arealet til et skybrudsprojekt forudsætter en beboerbeslutning herom, jf. den beboerdemokratiske proces som følge af almenboligloven. Beboerne har endnu ikke haft mulighed for at træffe beslutning om projektet, da man afventer kommunens oplæg til projektforslag.

PAB, Brunevang finder det dog rigtigst allerede nu at fremkomme med følgende bemærkninger til det foreliggende projekt, som gør et betydeligt indgreb i muligheden for at anvende projektområdet, herunder den nordlige del af PAB, Brunevangs ejendom, rekreativt:

Alternativer til projektet

Ved min gennemgang af afgrænsningsnotatet kan jeg konstatere, at der ikke forventes at blive miljøvurderet alternativer til projektet, jf. afgrænsningsnotatets afsnit 3.1. Jeg har imidlertid modtaget et udate-ret notat om skybrudssikring i Kagsmosen, udarbejdet af Københavns Kommune og Rødovre Kommune, hvori to alternativer (alternativ A og B) beskrives. Begge alternativer er udformet, så der ikke gøres indgreb i PAB, Brunevangs ejendomsret, og hvorved der gøres et mindre indgreb i de rekreative muligheder for boligforeningens beboere.

¹ Afgrænsningsnotat af 23. februar 2022, version 1.0, "Projekter ved Kagsåen og Kagsmosen".

Det følger af bilag 7 til miljøvurderingsloven², at miljøkonsekvensrapporten skal indeholde en beskrivelse af de rimelige alternativer, som bygherren har undersøgt, og som er relevante for det fremlagte projekt, og PAB, Brunevang forventer, at de nævnte alternativer A og B indgår som reelle alternativer i kommunernes videre overvejelser om projektet, ligesom alternativerne bør inddrages i miljøkonsekvensrapporten. En grundig beskrivelse og vurdering af alternativerne er således også en sikkerhed for, at der vælges den mindst indgribende løsning, som er tilstrækkelig og nødvendig for at gennemføre den omhandlede skybrudssikring.

Rekreative interesser

De rekreative forhold under anlægs- og driftsfasen vil indgå i miljøkonsekvensrapporten, jf. afgrænsningsnotatets afsnit 4.3.1, hvilket omfatter, at der redegøres for den eksisterende rekreative anvendelse af området, og at der laves en kvalitativ vurdering af påvirkningen.

Som nævnt ovenfor benyttes den nordlige del af min klients ejendom bl.a. til boldspil og rekreativt ophold for boligforeningens beboere, og en indskrænkning af mulighederne herfor vil påvirke beboerne negativt. Beboerne har på seneste afdelingsmøde truffet beslutning om, at det pågældende område foruden ophold og boldspil skal benyttes til boligsociale formål, herunder nyttehaver mv.

Derudover benyttes ejendommens andre grønne rekreative arealer i lange perioder dagligt af daginstitutioner, børnehaver, skoler og SFO mv. fra begge kommuner til ophold, hvilket gør, at der er behov for rekreative områder hvor beboerne kan trække sig tilbage. Den nordlige del af ejendommen udgør en vigtig mulighed for dette.

Afsluttende bemærkninger

Det er PAB, Brunevangs forventning, at ovenstående bemærkninger vil blive indarbejdet i en ny version af afgrænsningsnotatet.

Jeg tager forbehold for at fremkomme med yderligere bemærkninger til øvrige dele af projektet senere i processen.

Med venlig hilsen



Kim Christian Højmark

Partner, Advokat (L)

² Lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Miljøvurdering (VVM) af projekterne ved Kagsmosen og Kagsåen

Marts 2022

Høring om afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold

Høringen foregår på kommunernes høringsportaler:
2. marts - 16. marts 2022

Denne folder supplerer afgrænsningsnotatet og er en kort gennemgang af, hvad en miljøvurdering (VVM) er og de projekter, der skal miljøvurderes.



RØDOVRE KOMMUNE

Novafos



Herlev
Kommune



GLADSAXE

HOFOR



Baggrund

Med klimaforandringerne forventes det, at der vil komme mere og kraftigere regn. Derfor er det afgørende at skybrudssikre vores byer, så de kan håndtere de stigende mængder regnvand og undgå store og dyre konsekvenser for samfundet. I dag sker der visse steder oversvømmelser langs Kagsåen i tilfælde af skybrud. Desuden løber Kagsåen over sine bredder og påvirker Kagsmosens natur.

Forsyningsselskaberne Novafos og HOFOR samt Gladsaxe Kommune, Herlev Kommune, Københavns Kommune og Rødovre Kommune ønsker at begrænse oversvømmelserne langs åen og reducere antallet af gange Kagsåen løber over sine bredder og ind i Kagsmosen. Miljøvurderingen skal nu vurdere konsekvenserne af de 3 anlægsprojekter: Nedre Kagså, Kagsmosen skybrudsprojekt og Hverdagsregnsprojektet. Projekterne berører Kagsåen fra Motorring 3 til åens gennemløb i Kagsmosen i syd samt hele Kagsmosen. Projekterne hænger tæt sammen og derfor skal alle projekterne miljøvurderes samlet.



Informationsmøde

Kommunerne og forsyningsselskaberne afholder et informationsmøde om projekterne ved Kagsmosen og Kagsåen, hvor alle interesserede er velkomne. På mødet vil der blive informeret om projekterne og om den miljøvurdering, som skal gennemføres, og man vil kunne stille skriftlige spørgsmål om projektet.

Informationsmødet vil blive afviklet som et onlinemøde og afholdes den **7/3-22 kl. 19.00-20.00**. Link til mødet finder du din kommunes høringsportal eller på Facebook eventet.

Hvad er VVM?

Miljøvurderingsloven skal sikre, at anlægsprojekter, der kan påvirke miljøet væsentligt, kun kan realiseres på baggrund af en miljøkonsekvensrapport.

Miljøkonsekvensrapporten giver en samlet beskrivelse af projekterne og deres miljøkonsekvenser. Formålet med rapporten er at give det bedst mulige grundlag for den offentlige debat og for den endelige beslutning om projektets realisering.

Inden miljøkonsekvensrapporten bliver udarbejdet, indkalder kommunerne og forsyningerne til en høring, hvor alle kan sende bemærkninger og oplysninger til brug for at afgøre hvad der konkret skal indgå og undersøges i den kommende miljøkonsekvensrapport af projekterne. I afgrænsningsnotatet kan du læse om de miljøpåvirkninger, som det allerede er planlagt, at miljøvurderingen skal undersøge og hvilke miljøemner der ikke vil undersøges nærmere i rapporten.

Beskrivelse af de 3 projekter

De 3 projekter har forskellige formål og går enkeltvis ud på:

Kagsmosens skybrudsprojekt: Projektet skal etablere et område, der under de sjældne store skybrud kan modtage vand fra Kagsåen og tilbageholde skybrudsvandet indtil, der igen er plads i Kagsåen. Dette sker ved at hæve terrænet i Kagsmosens kanter, så der opnås en digefunktion. Nogle steder vil terrænhævningen blive udført som bløde bakker, mens den andre steder udføres som smalle stendiger. Terrænhævningen placeres udenfor mosens vandspejl og ændrer ikke på de eksisterende cykel- og gangstier. I tilfælde af et skybrud vil et mindre bygværk placeret i Kagsåen tæt ved Motorring 3 styre oversvømmelsen af området, mens den omtalte terrænhævning sørger for, at skybrudsvandet bliver i Kagsmosen uden at oversvømme huse, veje eller jernbanen. Til hverdag, når vi ikke oplever skybrud, vil Kagsmosen kunne opleves og bruges som i dag.

Kagsmosen skybrudsprojekt er en del af det tværkommunale samarbejde Kapacitetsprojektet for Harrestrup Å-systemet. Samarbejdet handler om i fællesskab at indrette Harrestrup Å, dens forgreninger (herunder Kagsåen) og de grønne områder omkring åen (herunder Kagsmosen), så regnvand under skybrud kan rummes der for at mindske at huse og infrastruktur oversvømmes.

Skybrudsprojektet forventes anlagt i slutningen af 2023 til 2024. Kagsmosens skybrudsprojekt er beliggende i Herlev, Københavns og Rødovre Kommune.

Nedre Kagså projektet: Projektet skal udvide å-forløbet på en strækning fra fra Moting 3 til Kagsmosens skybrudsprojekt. Nedre Kagså med underføringer udvides dels for at øge, hvor meget vand der kan strømme i åen og dels for at øge mængden af vand, der kan magasineres i åen under skybrud.

Nedre Kagså projektet er en del af det tværkommunale samarbejde Kapacitetsprojektet for Harrestrup Å-systemet. Samarbejdet handler om i fællesskab at indrette Harrestrup Å, dens forgreninger (herunder Kagsåen) og de grønne områder omkring åen (herunder Kagsmosen), så regnvand under skybrud kan rummes der for at mindske at huse og infrastruktur oversvømmes.

Projektet forventes anlagt i slutningen af 2023 til 2024. Nedre Kagså projektet er beliggende i Gladsaxe, Herlev og Københavns Kommune.

Hverdagsregnsprojektet: Projektet skal ændre Kagsåens forløb på strækningen gennem Kagsmosen og samtidig hæve vandløbets kanter en smule, så Kagsåen sjældnere løber over sine bredder og ind i Kagsmosen. I dag løber Kagsåen over sine bredder flere gange årligt og ind i Kagsmosen.

Projektet forventes anlagt samtidig med Kagsmosens skybrudsprojekt. Hverdagsregnsprojektet er beliggende i Herlev, Københavns og Rødovre Kommune.

Emner der skal undersøges i Miljøkonsekvensrapporten

Inden vurderingen af projekternes konsekvenser for miljøet udføres skal emnerne, der skal have særligt fokus i rapporten, fastlægges. Her vil høringssvar fra borgere og andre interesserede indgå, som en del af myndighedernes grundlag for at fastlægge disse emner. Her følger de emner, som allerede er udpeget til at skulle undersøges og beskrives i miljøkonsekvensrapporten:

- Befolkning og menneskers sundhed – hvordan påvirker projekterne brugen af området i anlægsfasen og når projekterne er færdige?
- Biologisk mangfoldighed – hvordan påvirker projekterne naturen og de dyrearter som lever i området?
- Jord – hvordan håndteres eventuelle fund af forurenede jord i projekterne?
- Vand – hvordan påvirkes grundvandet, samt vandet i Kagsåen og mosen af projekterne?
- Materielle goder – hvordan påvirker projekterne boliger og infrastruktur?
- Kulturarv – hvordan påvirkes eventuelle kulturhistoriske spor i jorden af projekterne?
- Landskab og visuelle forhold – hvordan påvirker projekterne det eksisterende landskab?

Du kan læse mere om miljøemnerne i afgrænsningsnotatet og hvorfor netop disse emner er udpeget og andre ikke indgår.

For at skrive et høringssvar skal du bruge din kommunes høringssportal:

Gladsaxe Kommune: www.gladsaxe.dk/kommunen/politik/hoeringer

Herlev Kommune: www.herlev.dk/om-kommunen/by-plan-projekter-og-hoeringer/hoeringer-og-afgoerelser

Københavns Kommune: www.blivhoert.kk.dk

Rødovre Kommune: www.rk.dk/politik/hoeringer

På høringssiden skal du vælge høringen "Kagsmosen og Kagsåen - afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold".

Det videre forløb

På baggrund af de forslag, der kommer i høringsfasen, beslutter myndighederne i de 4 kommuner, hvilke emner miljøkonsekvensrapporten skal indeholde i en såkaldt udtalelse fra VVM-myndigheden. Herefter sætter bygherre arbejdet i gang med at udarbejde rapporten. Når miljøkonsekvensrapporten er færdig, sendes den ud i en offentlig høring.

Den offentlige høring af miljøkonsekvensrapporten, som forventeligt ligger til efteråret 2022, varer 8 uger. I den periode kan borgere, interesseorganisationer, foreninger, myndigheder og andre interesserede komme med bemærkninger til projekterne, miljøvurderingen og udkast til VVM-tilladelse.

Det er planen at holde endnu et informationsmøde i høringsperioden. Når høringsperioden er afsluttet, bliver høringssvarene samlet og behandlet i et høringssnotat, og det vurderes om projekterne skal justeres på baggrund af høringssvarene eller eventuelle vilkår i VVM-tilladelsen skal tilpasses. Herefter, forventeligt vinteren 2023, behandler politikerne i de 4 kommuner høringssnotat og miljøvurderingen, og om der kan meddeles en tilladelse til anlæg og drift af projekterne ved Kagsmosen og Kagsåen. Herefter kan den endelige projektering igangsættes.

Hvis du vil følge miljøvurderingen og vide hvornår den anden offentlige høring og politiske behandling er afsluttet, så skriv til mailen: kagsmosen@kk.dk. Så holder vi dig opdateret, når der træffes beslutninger i miljøvurderingen af projekterne.

KØBENHAVNS KOMMUNE, RØDOVRE KOMMUNE, HERLEV KOMMUNE OG GLADSAXE KOMMUNE

ADRESSE COWI A/S
Parallelvej 2
2800 Kongens Lyngby

PROJEKTER VED KAGSÅEN OG KAGSMOSEN

TLF +45 56 40 00 00

FAX +45 56 40 99 99

WWW cowi.dk

AFGRÆNSNING AF MILJØKONSEKVENSVURDERINGEN

INDHOLD

1	Indledning	2
2	Proces for miljøkonsekvensvurdering	3
3	Projektbeskrivelse	5
3.1	Alternativer	8
3.2	Referencescenarium	8
3.3	Kumulative forhold	8
4	Afgrænsning	9
4.1	Geografisk afgrænsning	9
4.2	Planforhold	9
4.3	Gennemgang af miljøemner	9
4.4	Oversigt over miljøpåvirkninger	17
5	Overordnet miljøvurderingsmetode	24
6	Miljøkonsekvensrapportens opbygning	24
6.1	Forventet indholdsfortegnelse	25

PROJEKTNR.

A209599

DOKUMENTNR.

I100037_C04_A5_MI_001_Kagsmosen Afgrænsningsnotat_1_0_220223

VERSION

1.0

UDGIVELSESDATO

23.02.2022

BESKRIVELSE

Afgrænsningsnotat

UDARBEJDET

STHZ

KONTROLLERET

JOKC

GODKENDT

JIJ

1 Indledning

Nærværende notat omhandler afgrænsningen for miljøkonsekvensvurderingen af tre konkrete projekter. Projekterne miljøvurderes som ét samlet projekt. Dette skyldes, at de tre projekter ligger inden for det samme afgrænsede område, at der er sammenfald i tid i forhold til hvornår de udføres, at der er sammenhæng mellem formålene med de tre projekter samt at de hver især medfører miljøpåvirkninger, som påvirker de samme miljøfaktorer.

De tre projekter omfatter de to delkapacitetsprojekter "Kagsmosens skybrudsprojekt" og "Nedre Kagså, Vandløbsudvidelse", samt projektet "terræn- og vandløbsregulering af Kagsåen ved Kagsmosen" også kaldet Hverdagsregnsprojektet.

De to delkapacitetsprojekter er en del af Kapacitetsplan 2018 for Harrestrup Å-systemet som indeholder i alt ca. 45 delprojekter. Ti kommuner¹ i hovedstadsområdet og deres forsyningsselskaber² er gået sammen om kapacitetsprojektet for Harrestrup Å-systemet. Kapacitetsprojektet handler i hovedtræk om, at der gennemføres en kombination af anlægsprojekter, der dels forsinker regnvandet i ådalens grønne områder i den nordvestlige opstrøms del af oplandet, og dels lader det løbe hurtigere ud af åen nedstrøms ved Kalveboderne, således at oversvømmelser omkring Harrestrup Å-systemet reduceres. Kapacitetsplan 2018 blev miljøvurderet og endelig vedtaget i juni 2019.

Projektet "terræn- og vandløbsregulering af Kagsåen ved Kagsmosen" udføres for at forbedre miljøtilstanden i Kagsmosen og er beliggende i det samme område som delkapacitetsprojektet "Kagsmosens skybrudsprojekt".

København, Rødovre og Herlev Kommuner er bygherre for delkapacitetsprojektet "Kagsmosens skybrudsprojekt", HOFOR er bygherre for "Nedre Kagså, Vandløbsudvidelse" mens Novafos er bygherre for "terræn- og vandløbsregulering af Kagsåen ved Kagsmosen"

I afgrænsningsnotatet beskrives og omtales de tre projekter som et samlet projekt.

Bygherrerne ønsker at gennemføre en frivillig miljøkonsekvensvurdering af projekterne, jf. miljøvurderingslovens³ § 19, stk. 4, som et samlet projekt, da de er afhængige af hinanden.

Miljøstyrelsen er myndighed på miljøkonsekvensvurderingen jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 2.⁴ da projektet er et infrastrukturprojekt, der berører mere end to kommuner (København, Rødovre, Herlev og Gladsaxe kommuner). De fire kommuner har på vegne af deres kommunalbestyrelser jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens § 3 stk. 1, nr. 3 anmodet Miljøstyrelsen om

¹ Kommunerne: Albertslund, Ballerup, Brøndby, Frederiksberg, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Hvidovre, København og Rødovre

² Frederiksberg Forsyning, Glostrup Forsyning, HOFOR A/S og Novafos

³ Lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

⁴ Jf. Bekendtgørelse nr. 1376 af 21. juni 2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter.

hjemkaldelseskompetencen til at varetage opgaven som myndighed, således at myndighedsrollen for projektet varetages af de fire kommuner kollektivt.

Hjemkaldelsen af kompetencen til at varetage opgaven er besluttet politisk i de fire kommuner, da det er fundet formålstjenesteligt på baggrund af følgende: at projekterne er en del af et foregående kommunalt samarbejde mellem kommunerne, at projekterne vil afkaste behov for en række tilladelser, hvor kommunerne hver især eller i fællesskab skal udstede tilladelser og dispensationer, at lokal forankring af myndigheden ses som en fordel i samarbejdet med relevante interessenter og offentligheden.

2 Proces for miljøkonsekvensvurdering

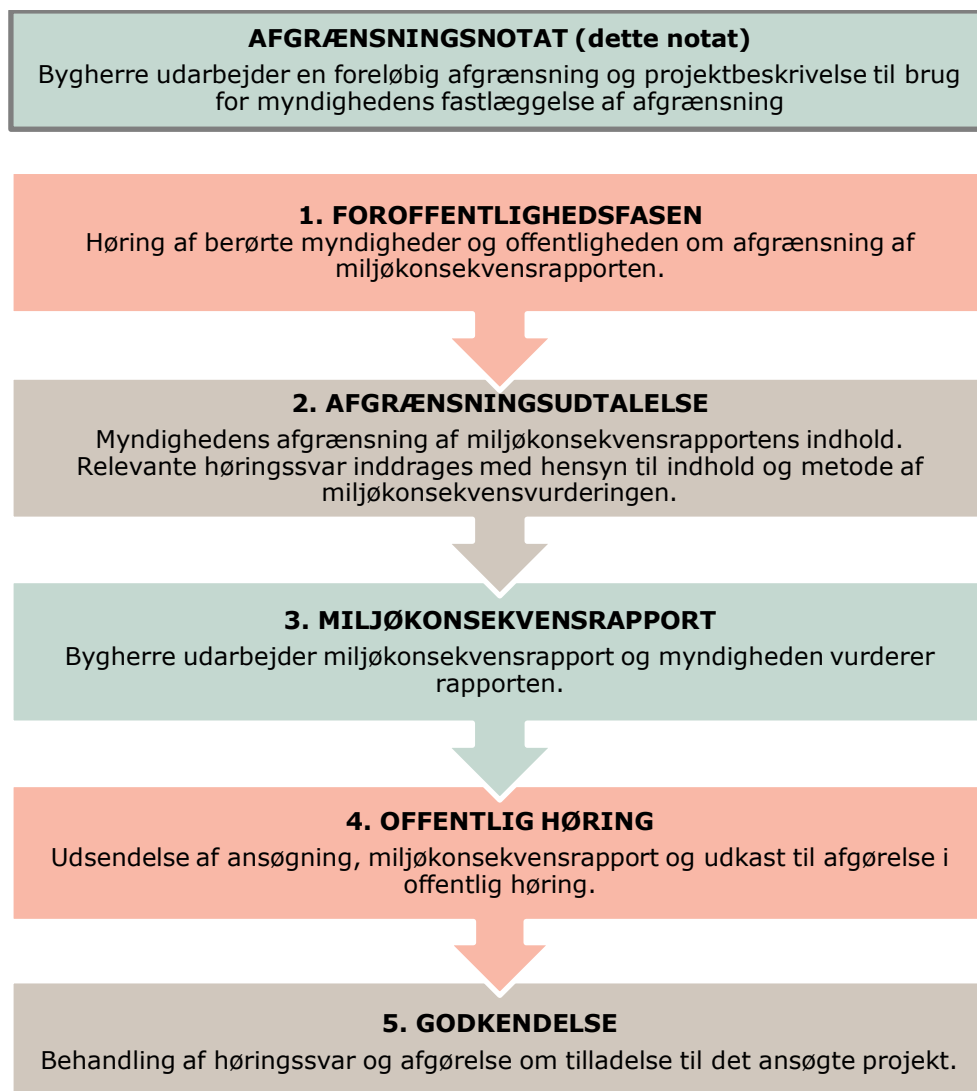
Der skal for de tre projekter gennemføres miljøkonsekvensvurdering efter § 15, stk. 1, nr. 3 i miljøvurderingsloven.

Bygherre udarbejder miljøkonsekvensrapporten. Den efterfølgende tilladelse iht. miljøvurderingslovens § 25 udarbejdes af myndigheden, dvs. de fire kommuner kollektivt.





Forud for udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten afgiver de fire kommuner en samlet udtalelse om afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold og omfang. Dette afgrænsningsnotat er bygherres oplæg til myndighedens afgrænsningsudtalelse (se Figur 1) Figur 3. Derudover beskrives forventede metoder til at undersøge og vurdere projektets miljømæssige konsekvenser.

Miljøvurderingslovens § 20 og bilag 7 indeholder en beskrivelse af det generelle indhold, som skal fremgå af miljøkonsekvensrapporten. En afgrænsning er en tidlig yderligere fastlæggelse af projektområdet og hvilket fokus den skal have i forhold til de enkelte miljøemner. Afgrænsningen foretages på baggrund af en vurdering af, hvorvidt det formodes, at projektet kan medføre en påvirkning på en eller flere miljøfaktorer. Afgrænsningen er derfor en vigtig forudsætning for at kunne igangsætte en god miljøvurderingsproces.

Miljøvurderingsprocessen er illustreret i følgende oversigt:



Figur 1 Grafisk oversigt over faserne i miljøvurderingsprocessen med markering af, om det er miljømyndigheden eller bygherre, der er ansvarlig.

-  Myndighed: København, Rødovre, Herlev og Gladsaxe kommuner
-  Bygherre: Københavns, Rødovre og Herlev kommuner, HOFOR og Nvafos
-  Høringsperiode
-  Aktuel fase i miljøvurderingsprocessen

3 Projektbeskrivelse

Ti kommuner i hovedstadsområdet og deres forsyningselskaber er gået sammen om kapacitetsprojektet for Harrestrup Å-systemet. Samarbejdet handler om i fællesskab at indrette Harrestrup Å og de grønne områder omkring åen, så regnvand ved skybrud kan rummes der, i stedet for at oversvømme huse og infrastruktur.

Den fælles sikring sker i hovedtræk ved, at der gennemføres en kombination af anlægsprojekter, der dels forsinker regnvandet i ådalens grønne områder i den nordvestlige opstrøms del af oplandet, og dels lader det løbe hurtigere ud af åen nedstrøms ved Kalveboderne. Harrestrup Å-systemet består af hovedvandløbet Damhusåen og Harrestrup Å samt sidetilløbene Kags Å, Sømosø Å, Rogrøften, Bymoserenden og Grøndalsåen. Vandløbssystemet og de ti kommuner som indgår i Kapacitetsplan 2018 fremgår af Figur 2.



Figur 2 Harrestrup Å-systemet som indgår i Kapacitetsplan 2018 med de ti kommuner angivet. Den røde firkant viser kortudsnittet, som er vist i Figur 3.

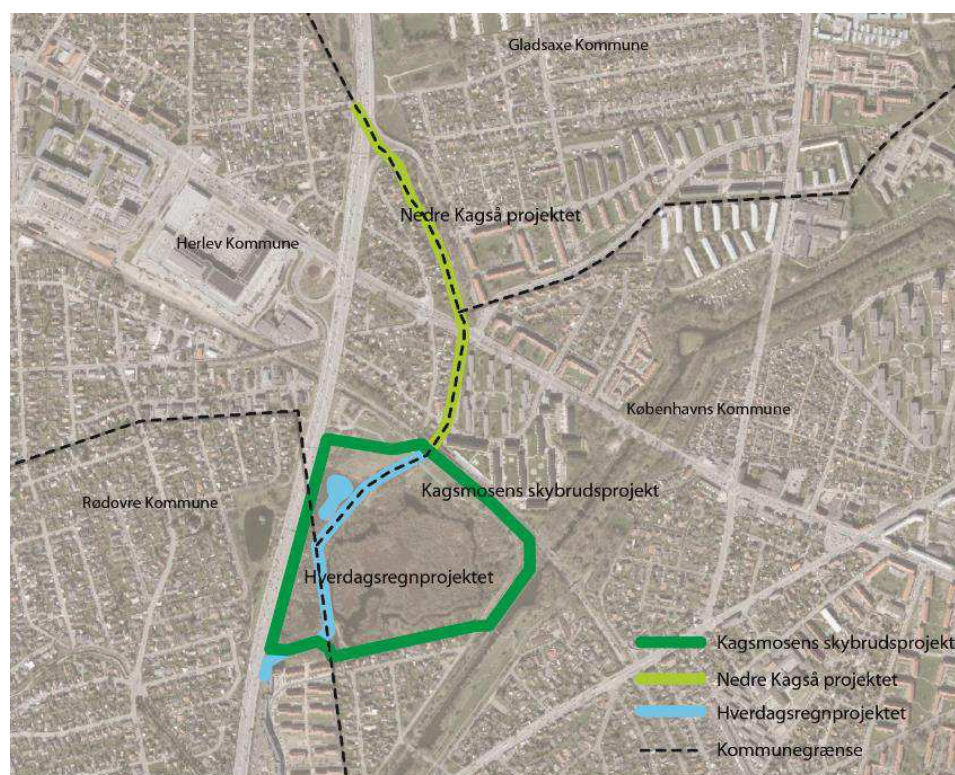
Kapacitetsprojektet omfatter flere delprojekter, hvoraf nærværende notat omhandler afgrænsningen for miljøkonsekvensvurderingen af delkapacitetsprojekterne Kagsmosens skybrudsprojekt, Nedre Kagså, vandløbsudvidelse samt hverdagsregnsprojektet.

Kagsmosens skybrudsprojekt forudsætter, at Nedre Kagså vandløbsudvidelse og Hverdagsregnsprojektet gennemføres. Projektet er et nøgleprojekt i kapacitets-

planen, da det tilbageholder store mængder skybrudsvand, hvorved forholdene forbedres både opstrøms og nedstrøms. Situationen forbedres opstrøms, da projektet sammen med opstrøms liggende projekter sikrer, at vandet kan ledes til Kagsmosen. Nedstrøms forbedres forholdene, da afstrømningen fra Kagsmosen bliver mindre i fremtiden under skybrud.

Nedre Kagså-projektet sikrer kapaciteten i vandløbssystemet, så vandet kan strømme til Kagsmosen uden at skabe oversvømmelser undervejs.

Hverdagsregnsprojektet sikrer, at der i fremtiden ikke sker hyppige overløb af opspædet spildevand til Kagsmosen.



Figur 3 Oversigt over projekterne Kagsmosens skybrudsprojekt (mørk grøn), Nedre Kagså, vandløbsudvidelse (lys grøn) og terræn- og vandløbsregulering af Kagsåen ved Kagsmosen (lys blå).

Projekterne er beliggende i fire kommuner, henholdsvis København, Rødovre, Herlev og Gladsaxe.

Delkapacitetsprojekt "Kagsmosens skybrudsprojekt"

Inden for projektområdet (mørkegrøn afgrænsning på Figur 3) skal der indarbejdes anlæg til styring og opmagasinering af op til 320.000 m³ skybrudsvand, som et delprojekt af kapacitetsprojektet for Harrestrup Å-systemet. Projektet skal anvendes i tilfælde af ekstreme skybrudshændelser. Den fulde udnyttelse af projektet giver en sikring svarende til en 100 års-hændelse i år 2120.

Projektet omfatter etablering af terrænhævninger med digefunktion til beskyttelse mod skadevoldende oversvømmelser af huse og veje og magasinering af skybrudsvand.

Ved ekstreme skybrudshændelser vil Kagsåen, når den løber gennem Kagsmosen, gå over sine bredder og vandet brede sig ud i projektområdet og oversvømme de lavest liggende arealer. Alt efter hvor kraftigt skybruddet der forekommer, vil vandstanden i projektområdet variere, men terrænhævningerne i projektområdets kant sikrer, at oversvømmelserne sker inden for projektområdet.

Delkapacitetsprojekt "Nedre Kagså, vandløbsudvidelse"

Nedre Kagså er et andet delprojekt af kapacitetsprojektet (se lysegrøn markering på figur 3). Delprojektet omfatter den nedre del af Kagså på strækningen mellem udløbet fra M3 ved Pilebro til indløbet til Kagsmosen.

Formålet med projektet er at udvide strømningskapaciteten og til dels magasin-kapacitet ved Kagså under skybrud (ekstremregn) for at sikre mod skadevoldende oversvømmelser op til en 100-årshændelse om minimum 30 år og styre den hydrauliske belastning af Harrestrup å – også under skybrud.

Projektet inkluderer:

- En vandløbsudvidelse på strækningen mellem M3 og Herlev Hovedgade suppleret med et oversvømmelsesareal øst for åen (uden regulering), da der er behov for et opstuvningsvolumen for at reducere udvidelsesbehovet for underføringen ved Herlev Hovedgade og dermed reducere behov for indgreb i vejen samt på eksisterende ledninger og bygværker ved underføringen.
- Udvidelse af vandløb og underføringer på strækningen fra Herlev Hovedgade til Kagsstien (dog ikke under jernbanen), så den fornødne transportkapacitet ved max vandspejlskote under skybrud er til stede.

Projektets formål er således at optimere udnyttelsen af skybrudsprojekterne i Kagsåparken og Kagsmosen, således at vandet kan ledes til de arealer, der planlægges til skybrudsvand, uden at skabe oversvømmelser undervejs.

Projektet "Terræn- og vandløbsregulering af Kagsåen ved Kagsmosen" (hver-dagsregnprojektet).

"Terræn- og vandløbsregulering af Kagsåen ved Kagsmosen" er et tredje projekt (se lyseblå markering på figur 3). Formålet med reguleringsprojektet er at sikre, at der ikke sker oversvømmelse af Kagsmosen i København og Rødovre fra Kagsåen oftere end hvert 5. år, således at de biologiske værdier i mosen og dens vådområder forbedres. Samtidig ønsker kommunerne at forbedre de rekreative muligheder og sikre offentlighedens adgang i området ved at undgå unødige oversvømmelser af stisystemerne.

For at kunne opnå hurtig, positiv effekt på tilstanden af Kagsmosen, er reguleringsprojektet opdelt i tre etaper.

1. Ved første etape ændres vandløbets strømningsmønster ved at etablere en overfaldskant mod Kagssøen, således at åen oversvømmer søen fremfor mosen.

2. I anden etape udvides vandløbets kapacitet ved at regulere terrænet langs vandløbet og samtidig parallelforskyde en del af vandløbstracéet. Dette sikrer vandføringsevnen, idet brinksikringen udbedres på en kort strækning.

3. Ved tredje og sidste etape justeres Kagsåens vandføring ved at hæve overfaldskanten lidt, hvilket vil forbedre vandkvaliteten i Kagssøen. Det forventes, at Kagsmosen indenfor en relativt kort tidshorisont kan opnå god økologisk tilstand efter projektets afslutning. Reguleringsprojektet omfatter anlæg som påvirker vandløbsprofil og vandføring i Kagsåen, og en række private grøfter

3.1 Alternativer

Det endelige projekt videreudvikles og detaljeres sideløbende med miljøvurderingsprocessen. Der forventes ikke at blive miljøvurderet alternativer til projektet.

3.2 Referencescenarium

Referencescenariet benyttes som sammenligningsgrundlag i miljøkonsekvensrapporten, for at vurdere, hvilke påvirkninger projektet medfører.

Referencescenariet tager udgangspunkt i den aktuelle miljøstatus for et projektområde – de eksisterende forhold. Dertil gennemføres en beskrivelse af den sandsynlige udvikling for området, hvis projektet ikke etableres.

Det vil sige, at vurderingen af miljøpåvirkningen af etablering af Kagsmosen skybrudsprojekt, Nedre Kagså, vandløbsudvidelse og terræn- og vandløbsregulering af Kagsåen er en vurdering af forskellen mellem den situation, hvor projekterne er ibrugtaget forventeligt i 2024 i og den situation, hvor de nuværende forhold er fremskrevet til 2024. For nogle forhold kan en fremskrivning ikke finde sted, da den fremtidige udvikling ikke kan estimeres, det gælder eksempelvis naturforhold. Hvor forholdene ikke kan fremskrives, tages udgangspunkt i den nuværende tilstand.

Hvis de nuværende forhold inden for projektområdet fastholdes vil der i fremtiden ske flere oversvømmelser langs Harrestrup Å-systemet og Kagsmosen vil fortsat blive belastet med overløb ved hverdagsregnhændelser. I forbindelse med store regnskyl opstår der problemer med oversvømmelser langs Harrestrup Å-systemet og i oplandskommunerne, som leder regnvand til åen. Prognoser viser, at klimaændringer i fremtiden vil give endnu voldsommere regnskyl og dermed forøge de nuværende problemer med oversvømmelser. Oversvømmelser med regnvand har stor skadevirkning, når vandet trænger ind i husene og ødelægger bygninger og inventar, og samtidig kan trafikken blive forstyrret, kulturarv kan blive ødelagt og der kan komme skader på natur og miljø.

3.3 Kumulative forhold

Hvis flere projekter foregår i samme område på samme tid, vurderes deres samlede effekt på miljøet som den kumulative effekt. Den samlede effekt af flere projekters påvirkninger kan være væsentlig, selvom påvirkningen fra det enkelte projekt isoleret set ikke er det. Som beskrevet i indledningen vurderes de tre

projekter, som er omtalt i denne afgrænsning, som ét samlet projekt og deres indbyrdes kumulative forhold medtages som en del af det samlede projekts påvirkninger.

De øvrige projekter i Kapacitetsplan 2018 som skal gennemføres i Harrestrup Å-systemet gennemføres geografisk i et andet område end nærværende projekt samt før eller senere ift. nærværende projekt, der er dermed ingen kumulative effekter fra disse effekter.

Der er ikke kendskab til yderligere projekter, der kan medføre kumulative virkninger.

4 Afgrænsning

I afgrænsningen fastlægges, hvilke undersøgelser og vurderinger der skal gennemføres for samlet at kunne vurdere projektets miljømæssige konsekvenser, samt hvilke metoder, der anvendes til undersøgelserne og vurderingerne. Desuden beskrives videns- og datagrundlaget, som forventes anvendt i miljøkonsekvensvurderingen. Endelig vurderes det indledningsvist, hvilket geografisk område undersøgelserne og vurderingerne skal dække.

4.1 Geografisk afgrænsning

Den geografiske afgrænsning er som udgangspunkt afgrænset til projektområdet (se figur 2). Der kan dog være miljøemner, hvor der er en påvirkning uden for projektområdet, eksempelvis vandkvalitet nedstrøms projektområdet og trafik uden for projektområdet.

4.2 Planforhold

Gældende kommuneplanrammer, lokalplaner og øvrige planer inden for projektområdet vil blive gennemgået med henblik på at undersøge, om planerne udlægger arealerne til en anvendelse, som er i konflikt med projektet.

Øvrige relevante kommunale og nationale planforhold vil blive inddraget i nødvendigt omfang.

4.3 Gennemgang af miljøemner

Herunder gennemgås de enkelte miljøemner jf. miljøvurderingslovens § 20 stk. 4, nr. 1, 2, 3 og 4 for både anlægs- og driftsfasen, og det vurderes, om det er relevant at medtage dem i miljøkonsekvensvurderingen. Afgrænsningen af de enkelte miljøemner er opsummeret i tabel 2.

4.3.1 Befolkningen og menneskers sundhed

Rekreative forhold

Anlægsfase

Projektområdet anvendes i dag til rekreative formål. Under anlægsfasen vil den rekreative anvendelse af området være begrænset i de områder, hvor der skal etableres terrænhævninger med digefunktion, foretages vandløbsregulering mv.

Driftsfase

Under driftsfasen vil en del af projektområdet ved ekstreme skybrudshændelser blive oversvømmet, da formålet med projektet blandt andet er at benytte Kagsmosen til opmagasinering af skybrudsvand, og den rekreative anvendelse af området vil i disse perioder være begrænset.

Konklusion

De rekreative forhold under anlægs- og driftsfasen vil indgå i miljøkonsekvensvurderingen. Der redegøres for den eksisterende rekreative anvendelse af området, og der laves en kvalitativ vurdering af påvirkningen.

Trafik

Anlægsfasen

Der vil være trafik med entreprenørmaskiner under anlægsfasen til og fra projektområdet samt inden for projektområdet.

Driftsfasen

Projektet vil ikke generere trafik i området.

Konklusion

Trafik under anlægsfasen vil indgå i miljøkonsekvensvurderingen. Trafikpåvirkningerne vil blive beskrevet kvantitativt ift. den forventede mængde af anlægstrafik.

Støj og vibrationer

Anlægsfasen

Under anlægsfasen kan der forekomme støj fra entreprenørmaskiner samt i forbindelse med ombygning af vandløbsunderføringer. Der etableres muligvis en spuns for at sikre en eksisterende bygning ved Kagså. Etablering af spuns vil medføre støj.

Driftsfasen

Projektet vil ikke generere støj eller vibrationer i driftsfasen.

Konklusion

Støj fra entreprenørmaskiner samt støj fra ombygning af vandløbsunderføringer i anlægsfasen vil indgå i miljøkonsekvensvurderingen samt støj fra eventuel etablering af spuns. Der foretages en kvalitativ vurdering på baggrund af omfang, type og varighed af anlægsaktiviteter. .

Støv

Anlægsfase

Under anlægsfasen kan der forekomme støvpåvirkning i forbindelse med arbejde med entreprenørmaskiner ifm. jordarbejde og nedbrydningsarbejder. Det kan ikke udelukkes at disse arbejder kan medføre væsentlige støvgener for nærliggende beboelser. Omfanget af støvpåvirkningen vil blive vurderet og beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Driftsfasen

Projektet vil ikke generere støv under driftsfasen.

Konklusion

Støv i anlægsfasen indgår i miljøkonsekvensvurderingen. Der laves en beskrivelse af de støvgivende anlægsarbejder og en kvalitativ vurdering af støvpåvirkningen fra disse.

Vind

Anlægs- og driftsfase

Projektet omfatter ikke høj bebyggelse og vil derfor ikke have en påvirkning på vindforhold.

Konklusion

Vind indgår ikke i miljøkonsekvensvurderingen.

Lys

Anlægsfasen

I anlægsfasen vil der være belysning på entreprenørmaskiner, ved skurvogne og på anstillingspladser. Projektet foregår i bynært område med mange lyskilder. Projektområdet og dets nærområde er ikke følsomt overfor lys. Ligeledes vil stationært lys blive fokuseret, således at det ikke skaber gener for omgivelserne. Lys i de mørke timer kan forstyrre flagermus og en væsentlig påvirkning på flagermus kan ikke umiddelbart afvises. Omfanget af lys i anlægsfasen og eventuel påvirkning på flagermus vil blive vurderet.

Driftsfasen

Projektet vil ikke medføre ændringer i den nuværende belysning i området.

Konklusion

Lys i anlægsfasen indgår i miljøkonsekvensvurderingen, men beskrives alene i naturafsnittet ift. påvirkning på flagermus.

4.3.2 Biologisk mangfoldighed

Natur

Kagså som forløber gennem hele projektområdet er beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven fra Herlev Hovedgade og syd på. Syd for jernbanen ligger et større sammenhængende naturområde som Kagsåen løber igennem. Naturområdet består af Kagsøen og Kagsmosen. Sidstnævnte udgøres af vand- og mo-seflader. Kagsmosen er fredet efter naturbeskyttelseslovens § 33. Fredningen har bl.a. til formål at bevare og forbedre de biologiske værdier på fæstningsanlægget Vestvolden.

Der er flagermusegnede træer og mindre partier af skov øst for Kagså er udpeget som fredskov jf. skovlovens § 3.

Der er registreret spidssnudet frø i et enkelt vandhul og der er registreret flere arter af flagermus.

Anlægsfase

Under anlægsfasen vil der være behov for at lave ændringer i projektområdet, herunder terrænændringer og fældning af et lille antal træer. Der skal ske en udvidelse af Kagsåen og etableres et bygværk i åen samt ændres ved eksisterende bygværker.

Driftsfase

Under driftsfasen vil projektområdet i tilfælde af ekstreme skybrud blive oversvømmet, hvilket kan påvirke naturområdet. Kagsøen vil hyppigst blive oversvømmet, mens Kagsmosen først oversvømmes ved de mere sjældne skybrud..

Oversvømmelse af naturområder kan påvirke § 3-beskyttede naturtyper, biologiske værdier og eventuelle bilag IV-arter i området.

Konklusion

Påvirkningen på § 3-beskyttet natur, fredede biologiske værdier, fredskov og bilag IV-arter under anlægs- og driftsfasen vil indgå i miljøkonsekvensvurderingen. Vurderingen foretages med udgangspunkt i en naturkortlægning, som er gennemført for området.

Natura 2000

Anlægs- og driftsfase

Nærmeste Natura 2000-område er nr. 139 "Øvre Mølledal, Furesø og Frederiksdal Skov", som er beliggende ca. 5,4 km nordvest for projektområdet, der er dog ingen hydraulisk forbindelse mellem dette område og projektområdet og afstanden er stor, således er Natura 2000 området nr. 139 ikke sårbart overfor de påvirkninger, som projektet kan medføre.

Natura 2000-område nr. 143 "Vestamager og havet syd herfor" ligger umiddelbart ved udløbet af Harrestrup Å, hvorfor en påvirkning på Natura 2000-området ikke kan udelukkes.

Konklusion

En Natura 2000 væsentlighedsvurdering vil blive foretaget for Natura 2000-område nr. 143 "Vestamager og havet syd herfor". Om nødvendigt foretages en Natura 2000-konsekvensvurdering.

4.3.3 Jord

Jordarealer

Anlægs- og driftsfase

Projektet kræver ikke, at der inddrages ubebyggede/ubefæstede arealer, som anvendes til landbrugsland. Der sker ligeledes ikke fældning af skove.

Konklusion

Jordarealer indgår ikke i miljøkonsekvensvurderingen.

Jordbund/jordforurening

Anlægsfase

Inden for projektområdet er der registreret områdeklassificeret jord og

jordforurening på vidensniveau 2. Under anlægsfasen vil der være behov for håndtering af jord.

Driftsfase

I driftsfasen vil der ikke forekomme yderligere jordhåndtering eller risiko for jordforurening. En mobilisering af forureningen kan ikke udelukkes i forbindelse med opmagasinering af skybrudsvand.

Konklusion

Håndteringen af forurenede jord under anlægsfasen indgår i miljøkonsekvensvurderingen. Der laves en beskrivelse af kendte forureninger og en vurdering af den forventede håndtering af jord. Ligeledes beskrives risikoen for mobilisering af forureningen i forbindelse med opmagasinering af skybrudsvand.

4.3.4 Vand

Området ved Kagsmosen er omfattet af indsatsområde indenfor nitratfølsomme indvindingsområder. Dele af projektet ligger indenfor indvindingsopland til alment vandværk (HOFORS kildeplads XIII), og indenfor BNBO (boringsnært beskyttelsesområde).

Grundvand

Anlægsfase

I forbindelse med anlæg af bygværker kan der være behov for midlertidig tørholdelse i mindre omfang. Det kan ikke udelukkes at grundvandssænkninger kan mobilisere forureninger.

Driftsfase

I oversvømmelsessituationer kan det ikke udelukkes at overfladevand kan nedrive og påvirke grundvandet.

Konklusion

Påvirkning på grundvand vil indgå for anlægs- og driftsfasen i miljøkonsekvensvurderingen.

Overfladevand

Anlægsfase

I anlægsfasen vil der ske anlægsarbejder som kan medføre midlertidige påvirkninger af overfladevand når eksisterende bygværker ombygges, vandløbet udvides, ved etablering af bygværk i vandløbet mv. Påvirkningerne kan medføre øget sedimentering og muligvis midlertidige hydrauliske ændringer.

Driftsfase

Udvidelse af vandløbet og etablering af terrænhævninger med digefunktion vil medføre hydrauliske ændringer i vandløbet, da udvidelse af vandløbet betyder, at en større mængde vand kan flyde igennem.

Under driftsfasen vil projektområdet ligeledes i tilfælde af ekstreme skybrud blive oversvømmet, hvilket kan påvirke overfladevand i naturområdet. Ligeledes vil overfladevand nedstrøms projektet blive påvirket som følge af den ændrede vandhåndtering.

Konklusion

Vurdering af påvirkningen på overfladevand under anlægs- og driftsfase indgår i miljøkonsekvensvurderingen. Påvirkningen af vandforekomsternes aktuelle tilstand beskrives og vurderes delvist kvalitativt og kvantitativt.

4.3.5 Luft og klima

Anlægs- og driftsfase

Der vil i mindre omfang blive benyttet anlægsmaskiner som kan påvirke luftkvaliteten helt lokalt nær anlægsmaskinerne, men projektet medfører ikke luftforurening i større omfang eller væsentlige klimatiske påvirkninger.

Skybrudsvandet som opmagasineres efter skybrud er primært regnvand og koncentrationen af spildevand vil være så lille, at det ikke vil medføre lugtgener.

Konklusion

Luft og klima indgår ikke i miljøkonsekvensvurderingen.

4.3.6 Materielle goder

Anlægsfase

Enkelte andre bygninger end beboelsesbygninger skal fjernes. Projektet vil ikke i væsentlig grad medføre påvirkninger på de materielle goder under anlægsfasen.

Driftsfase

Projektets formål er blandt andet skybrudssikring, hvilket skal bidrage til beskyttelsen af boliger, infrastruktur og andre materielle værdier.

Konklusion

Den forventede positive effekt på tab af materielle goder under driftsfasen vil indgå i miljøkonsekvensvurderingen. Der foretages en kvalitativ vurdering på baggrund af en beskrivelse af de eksisterende værdier og fremtidige oversvømmelsesscenerier.

4.3.7 Kulturarv

Arkæologisk, kulturhistoriske elementer/kulturmiljøer, arkitektoniske forhold

Projektområdet er omfattet af en fredning af Vestvolden, som er en del af Københavns befæstning og blev opført i perioden 1888-1892. Fredningen har til formål at beskytte fæstningsanlægget som historisk monument og sikre oprettholdelse og forbedret oplevelse af de kulturhistoriske værdier.

Projektområdet ligger inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen omkring fortidsmindet Vestvolden

Der findes ingen bevaringsværdige eller fredede bygninger inden for projektområdet eller andre arkitektoniske elementer.

Københavns Bymuseum har i en arkivalisk kontrol givet udtryk for, at Kagsmosen kan være interessant i forhold til fund af kulturhistoriske spor.

Anlægs- og driftsfase

Der vil ske anlægsarbejder og permanente ændringer inden for det fredede areal og inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen omkring Vestvolden.

Ingen bevaringsværdige eller fredede bygninger vil blive påvirket af projektet.

Konklusion

Vurdering af påvirkningen på det fredede fæstningsanlæg og fortidsmindet Vestvolden under anlægs- og driftsfasen indgår i miljøkonsekvensvurderingen. Vurderingen foretages kvalitativt. Resultatet af den arkivalske kontrol vil blive beskrevet i miljøkonsekvensvurderingen.

4.3.8 Landskab og visuelle forhold

Visuelle forhold

Anlægsfase

Anlægsarbejdet kan have visuelle gener for de boliger, som er beliggende syd for Kagsmosen og langs med Kagsåen, dog kun i kortere perioder i anlægsfasen.

Driftsfase

Projektet indebærer etablering af terrænhævninger med digefunktion, hvor terrænet udvalgte steder hæves, så der opnås en skybrudssikring i kote 11,0, samt fældning af træer, hvilket kan have en visuel påvirkning på omgivelserne.

Konklusion

Visuelle påvirkninger i anlægsfasen indgår ikke i miljøkonsekvensvurderingen. Visuelle påvirkninger i driftsfasen indgår i miljøkonsekvensvurderingen. Vurdering af påvirkningen under driftsfasen foretages ud fra visualiseringer af terrænhævninger med digefunktion.

Landskab

Anlægsfase

Der vil ikke være aktiviteter under anlægsfasen, som kan have en landskabelig påvirkning.

Driftsfase

Etablering af terrænhævninger med digefunktion, hvor terrænet udvalgte steder hæves, så der opnås en skybrudssikring i kote 11,0 kan have en landskabelig påvirkning. Ligeledes kan udvidelse af vandløbet Kagsåenhaven have en landskabelig påvirkning på området.

Konklusion

Den landskabelige påvirkning som følge af etablering af terrænhævninger med digefunktion og udvidelse af vandløb indgår i miljøkonsekvensvurderingen. Der foretages en kvalitativ vurdering ud fra kommuneplaner mv. og visualiseringer.

Skygger

Anlægsfase

Der vil ikke være påvirkning på skyggeforhold under anlægsfasen.

Driftsfase

Terrænhævninger med digefunktion med en højde i op til kote 11,0 meter kan medføre skyggegener for bagvedliggende naturområder.

Konklusion

Eventuel skyggepåvirkning på beskyttede naturområder vil indgå i miljøkonsekvensvurderingens naturafsnit. Vurderes kvantitativt på baggrund af skyggediagrammer.

4.3.9 Projektets sårbarhed

Risiko for større natur- eller menneskeskabte ulykker eller katastrofer

Anlægs- og driftsfase

Projektet medfører ikke risiko for større natur- eller menneskeskabte ulykker eller katastrofer. Projektet kan medvirke til at forebygge eventuelle fremtidige ulykker som følge af oversvømmelse.

Der etableres foranstaltninger der varsler om kommende mulig oversvømmelse af arealerne, således at personer ikke tager ophold i området. Disse foranstaltninger vil blive beskrevet i projektbeskrivelsen.

Konklusion

Påvirkningen på risikoen for natur- og menneskeskabte ulykker indgår ikke i miljøkonsekvensvurderingen, men varslingsforanstaltninger beskrives i projektbeskrivelsen.

Sårbarhed over for påvirkninger som følge af klimaændringer/skybrud

Anlægs- og driftsfase

Projektet vil medvirke til at reducere påvirkninger som følge af klimaændringer/skybrud og projektet er dermed ikke sårbart overfor påvirkninger som følge af klimaændringer/skybrud.

Konklusion

Påvirkning på sårbarheden over for påvirkninger som følge af klimaændringer/skybrud vil ikke indgå i miljøkonsekvensvurderingen.

4.3.10 Ressourceeffektivitet

Anlægs- og driftsfase

Projektet medfører forbrug af råstoffer i mindre omfang til etablering af terrænhævninger med digefunktion og bygværker.

Konklusion

Ressourcebehovet vil blive beskrevet i projektbeskrivelsen.

4.4 Oversigt over miljøpåvirkninger

Det er vurderet for hvert enkelt miljøemne, om projektet ikke vil have en påvirkning, eller om det forventes, at der er en miljøpåvirkning.

Derudover kan der være miljøemner, hvor vidensniveauet om enten projektet eller omgivelserne, på nuværende stadie i processen, ikke er tilstrækkeligt til at vurdere, om der vil være en påvirkning. Disse emner markeres med, at det ikke er muligt at vurdere på forhånd, om der vil være en påvirkning.

De miljøemner, hvor det er vurderet, at der ikke vil være en påvirkning, eller en helt ubetydelig påvirkning, vil ikke blive vurderet nærmere i miljøkonsekvensrapporten.

De miljøemner, hvor det er vurderet, at der vil være en påvirkning og de miljøemner, hvor det ikke på forhånd er muligt at vurdere, om der vil være en påvirkning, vil blive vurderet i miljøkonsekvensrapporten.

Tabel 2 er en opsummering af afsnit 4.3. Den indeholder en oversigt over alle miljøemner og angiver om emnet forventes vurderet i miljøkonsekvensrapporten.

Tabel 1 Oversigt over miljøemner som vil indgå i miljøkonsekvensvurderingen, deres potentielle påvirkning af miljøet og undersøgelsesmetode.

Miljøemne	Vurderes ikke yderligere	Vurderes i miljøkonsekvensrapport	Beskrivelse af forventet påvirkning	Beskrivelse af forventet metode
	Ingen eller ubetydelig påvirkning	Påvirkning kan ikke udelukkes		
Befolkningen og menneskers sundhed		X		
Rekreative forhold		> Anlæg/ drift	> Projektområdet anvendes i dag rekreativt. Under anlægsfasen vil den rekreative anvendelse af området være begrænset i de områder, hvor der skal etableres terrænhævninger med digefunktion. Under driftsfasen vil projektområdet lejlighedsvist være oversvømmet og rekreativ anvendelse vil i disse perioder være begrænset.	Der redegøres for eksisterende rekreative interesser, og der foretages en kvalitativ vurdering af påvirkningen.
Trafik		> Anlæg	> Der vil være trafik med entreprenørmaskiner under anlægsfasen til og fra projektområdet samt inden for projektområdet.	Trafikpåvirkningerne vil blive beskrevet kvantitativt ift. den forventede mængde af anlægstrafik.
Støj		> Anlæg	> Under anlægsfasen kan der forekomme støj fra kørsel med entreprenørmaskiner samt i forbindelse med ombygning af vandløbsunderføringer.	Der foretages en kvalitativ vurdering på baggrund af omfang, type og varighed af anlægsaktiviteter. Der forventes ikke at skulle etableres spuns eller

				pæleramning, og det vurderes derfor ikke, at der er behov for støjberegninger.
Vibrationer	X			
Støv		> Anlæg	> Under anlægsfasen kan der forekomme støvpåvirkning i forbindelse med arbejde med entreprenørmaskiner ifm. jordarbejde og nedbrydningsarbejder. Det kan ikke udelukkes at disse arbejder kan medføre væsentlige støvgener for nærliggende beboelser	Omfanget af støvpåvirkningen vil blive vurderet og beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.
Vind	X			
Lys		> Anlæg	Lys i de mørke timer kan forstyrre flagermus og en væsentlig påvirkning på flagermus kan ikke umiddelbart afvises.	Omfanget af lys i anlægsfasen og eventuel påvirkning på flagermus vil blive vurderet kvalitativt.
Biologisk mangfoldighed		X		
Natur		> Anlæg/ drift	<p>> Under anlægsfasen vil der være behov for at lave ændringer i projektområdet, herunder terrænændringer og fældning af træer.</p> <p>Det meste af naturen inden for projektområdet er kortlagt som § 3 jf. naturbeskyttelsesloven, herunder moser, søer og vandløb.</p> <p>Kagsmosen er fredet efter naturbeskyttelseslovens § 33. Fredningen har bl.a. til formål at beskytte fæstningsanlægget Vestvolden, herunder at bevare og forbedre de biologiske værdier.</p>	Der foretages en kvalitativ vurdering af påvirkningen på baggrund af en gennemført naturkortlægning.

			<p>Der findes to områder, der er udpeget som fredskov jf. skovlovens § 3.</p> <p>Der findes bilag IV-arter inden for projektområdet.</p> <p>> Under driftsfasen vil projektområdet i perioder blive oversvømmet, hvilket kan påvirke naturområdet. Oversvømmelser vil ske iht. et "fyldningshierarki", der gør, at vandet ledes til bestemte steder i Kagsmosen i en given rækkefølge. Nogle områder vil dermed blive oversvømmet oftere end andre.</p>	
Natura 2000		> Anlæg/drift	<p>> Nærmeste Natura 2000-område er beliggende ca. 5,4 km nordvest for projektområdet. Der er dog ingen hydraulisk forbindelse mellem dette område og projektområdet og afstanden er stor, således er Natura 2000 området nr. 139 ikke sårbart overfor de påvirkninger, som projektet kan medføre.</p> <p>Natura 2000-område nr. 143 "<i>Vestamager og havet syd herfor</i>" ligger umiddelbart ved udløbet af Harrestrup Å, hvorfor en påvirkning på Natura 2000-området ikke kan udelukkes.</p>	Der gennemføres en Natura 2000-væsentlighedsvurdering for Natura 2000-område nr. 143. Om nødvendigt foretages efterfølgende en Natura 2000-konsekvensvurdering.
Jordarealer og jordbund		X		
Jordarealer	X			
Jordbund/jordforurening		> Anlæg	<p>> Projektområdet ligger i et område, som er registreret som områdeklassificeret. En del af området er desuden registreret som jordforurennet på vidensniveau 2.</p> <p>En mobilisering af forureningen kan ikke udelukkes i forbindelse med opmagasinering af skybrudsvand.</p>	Der laves en beskrivelse og vurdering af kendte forureninger og den forventede håndtering af jord. Ligeledes beskrives risikoen for mobilisering af forureningen i forbindelse med opmagasinering af skybrudsvand.

Vand		X		
Grundvand		> Anlæg/drift	Det kan ikke udelukkes at midlertidige grundvands-sænkningerne kan mobilisere forureninger. I oversvømmelsessituationer kan det ikke udelukkes at overfladevand kan nedsive og påvirke grundvandet.	Påvirkning af grundvand vurderes kvalitativt.
Overfladevand		> Anlæg/drift	<p>Projektet medfører hydrauliske ændringer i vandløbet, som udvides og i mosen, som vil blive tilført mere vand. Udvidelse af vandløbet betyder, at en større mængde vand kan flyde igennem. Etablering af terrænhævninger med digefunktion betyder, at vandet opmagasineres i Kagsmosen. Område ved Pilebro benyttes til oversvømmelsesareal.</p> <p>> Projektområdet vil i perioder blive oversvømmet, hvilket kan påvirke overfladevand i naturområdet. Oversvømmelser vil ske iht. et "fyldningshierarki", der gør, at vandet ledes til bestemte steder i Kagsmosen i en given rækkefølge. Nogle områder vil dermed blive oversvømmet oftere end andre. Ligeledes vil overfladevand nedstrøms projektet blive påvirket som følge af den ændrede vandhåndtering.</p>	Påvirkningen af vandforekomsternes aktuelle tilstand beskrives og vurderes delvist kvalitativt og kvantitativt
Luft og klima	X			
Luftforurening	X			
Klimapåvirkning	X			
Materielle goder		X		
Eksisterende materielle goder		> Drift	> Projektets formål er blandt andet skybrudssikring, hvilket kan bidrage til bedre beskyttelse af boliger, infrastruktur og andre materielle værdier.	Der foretages en kvalitativ vurdering på baggrund af en beskrivelse af de eksisterende

				værdier og fremtidige oversvømmelsesscenarier.
Kulturarv		X		
Arkæologisk, kulturhistoriske elementer/kulturmiljøer, arkitektoniske forhold		> Anlæg/drift	> Projektområdet er berørt fredning af Vestvolden, og ligger inden for dennes beskyttelseslinje. Der er ingen fredede eller bevaringsværdige bygninger.	Der foretages en kvalitativ vurdering af påvirkningen på fredningen og beskyttelseslinjen. Resultatet af den arkivalske kontrol beskrives.
Landskab og visuelle forhold		X		
Visuelle forhold		> Drift	> Anlægsarbejdet kan have visuelle gener for de boliger, som er beliggende syd for området og langs med Kagsåen, dog kun i kortere perioder. Projektet omfatter etablering af terrænhævninger med digefunktion op til kote 11,0, hvilket kan have en visuel påvirkning på området.	Der udføres 2 fotovisualiseringer, som anvendes til vurdering af den visuelle påvirkning af omgivelserne under driftsfasen.
Landskab		> Anlæg/drift	> Projektet omfatter etablering af terrænhævninger med digefunktion op til kote 11,0, hvilket kan have en landskabelig påvirkning.	Der foretages en kvalitativ vurdering på baggrund af beskrivelser i kommuneplaner mv. og visualiseringer.
Skygger		> Drift	> Terrænhævninger med digefunktion i op til kote 11,0 højde kan medføre skyggekast på naturområder.	Påvirkningen vurderes kvantitativt på baggrund af skyggediagrammer såfremt det vurderes nødvendigt.
Projektets sårbarhed		X		
Risiko for større natur-skabte ulykker eller katastrofer	X			

Risiko for større menneskeskabte ulykker eller katastrofer	X		Der etableres foranstaltninger der varsler om kommende mulig oversvømmelse af arealerne, således at personer ikke tager ophold i området.	Disse foranstaltninger vil blive beskrevet i projektbeskrivelsen.
Sårbarhed for påvirkninger som følge af klimaændringer/skybrud	X			
Ressourceeffektivitet	X			
Materialer og materiale-/råstofforbrug		X	> Projektet medfører forbrug af råstoffer i mindre omfang til etablering af terrænhævninger med digefunktion og bygværker.	Ressourcebehovet beskrives i projektbeskrivelsen
Affald/affaldshåndtering	X			
Indbyrdes forhold mellem miljøfaktorer samt andre projekter i området (kumulative effekter)		X		
		X	> Flere delprojekter gennemføres som en del af Harrestrup Å-systemet	Der redegøres for sammenhængen mellem de identificerede mulige effekter.

5 Overordnet miljøvurderingsmetode

For de emner, som vurderes i miljøkonsekvensrapporten, vil der blive anvendt følgende overordnede metode for vurderingerne:

- > **Ingen/ubetydelig påvirkning:** Det vurderes, at der ikke er nogen påvirkning af miljøet. *Ingen påvirkninger, eller påvirkningerne anses som så små, at der ikke skal tages højde for disse ved gennemførelse af projektet.*
- > **Lille påvirkning:** Der vurderes en påvirkning af kortere varighed, eller som vil være af lille omfang/berøre et begrænset område uden væsentlige interesser. *Afværgeforanstaltninger er ikke nødvendige.*
- > **Middel påvirkning:** Der vurderes at være en påvirkning af længere varighed eller som vil være af større omfang/berøre et større område med særlige interesser. *Afværgeforanstaltninger eller projektilpasninger overvejes.*
- > **Væsentlig påvirkning:** Der vurderes at være en irreversibel påvirkning i hele projektets levetid, i et stort område eller med væsentlige interesser. *Det vil blive vurderet, om påvirkningen kan undgås ved at ændre projektet, mindskes ved at gennemføre afværgeforanstaltninger, eller om der kan kompenseres for påvirkningen.*

Varigheden af en påvirkning, størrelsen af det påvirkede område samt, om der er tale om væsentlige interesser, vurderes individuelt for hvert miljøemne. Påvirkningen vil blive beskrevet i tekst samt i muligt omfang via illustrationer, kort mv.

Påvirkningsgraden af hvert enkelt miljøemne vil blive fastlagt ud fra ovenstående kriterier til ingen/ubetydelig, lille, middel eller væsentlig. Fokus i miljøkonsekvensrapporten vil være på de væsentligste påvirkninger, mens mindre miljøpåvirkninger kun behandles kort.

6 Miljøkonsekvensrapportens opbygning

Miljøkonsekvensrapporten opbygges med de generelle beskrivelser af projektet og miljøvurderingsmetoden og herefter beskrives selve vurderingen af projektets påvirkninger på omgivelserne.

Miljøkonsekvensrapporten indledes således med en generel introduktion og baggrund for projektet. Herefter følger et ikke-teknisk resumé, som opsummerer de vigtigste pointer fra rapporten og formidler dem på en måde, der gør det let at få overblik over projektet og rapporten – også for folk uden forhåndskendskab til de fagområder, der behandles.

Herefter følger projektbeskrivelsen, som beskriver projektet og de detaljer, som er nødvendige for vurderingen i de enkelte fagkapitler samt afgrænsning af projektområdet og de alternativer, der er vurderet. De eksisterende og fremtidige

planforhold for projektområdet gennemgås og de principper og metoder, der anvendes i vurderingen, beskrives.

I fagkapitlerne behandles de miljøemner, som er udpeget i afgrænsningen. Myndighedens afgrænsningsudtalelse sætter rammerne for den efterfølgende miljøvurdering af projektets konsekvenser.

De enkelte fagkapitler er bygget ens op. Således indeholder hvert kapitel:

- > Lovgrundlag
- > Metode, herunder afgrænsning og dokumentationsgrundlag
- > Eksisterende forhold
- > Konsekvenser i anlægsfasen
- > Konsekvenser i driftsfasen
- > Konklusion

Efter fagkapitlerne gennemgås de kumulative virkninger og indarbejdede afværgeforanstaltninger og rapporten afsluttes med en referenceliste over de anvendte kilder.

6.1 Forventet indholdsfortegnelse

Overordnet set, vil rapporten bygges op efter følgende indholdsfortegnelse:

- 1 Indledning
- 2 Ikke-teknisk resumé
- 3 Projektbeskrivelse
- 4 Planforhold
- 5 Principper og metode for miljøvurdering
- 6 Miljøemne 1: Landskab og visuelle forhold
- 7 Miljøemne 2: Rekreative interesser
- 8 Miljøemne 3: Kulturarv
- 9 Miljøemne 4: Jordforurening
- 10 Miljøemne 5: Overfladevand
- 11 Miljøemne 6: Grundvand
- 12 Miljøemne 7: Natur
- 13 Miljøemne 8: Trafik
- 14 Miljøemne 9: Støj
- 15 Kumulative virkninger
- 16 Opsamling af afværgeforanstaltninger/projektilpasninger
- 17 Referencer
- 18 Eventuelle bilag